

SCHOOLPLAN LOCATIE DELFT 2023-2027

Versie: 29 juni 2023

Vastgesteld door het bestuur: xx xxxxx 2023

Instemming deelraad MR: 29 juni 2023

1 INHOUDSOPGAVE

1	Inhoudsopgave.....	2
2	Inleiding.....	4
3	Algemene gegevens.....	6
3.1	Schoolgegevens.....	6
3.2	Personeelsgegevens.....	6
3.3	Leerlingengegevens.....	7
3.4	Belangrijke partners.....	8
4	Missie, visie en kernwaarden.....	9
4.1	Motto.....	9
4.2	Missie.....	9
4.3	Visie.....	9
4.4	Kernwaarden.....	9
4.5	Levensovertuiging.....	10
5	Input voor ons schoolplan.....	11
5.1	Een korte terugblik wat we bereikt hebben.....	11
5.2	Zelfevaluatie.....	11
5.3	SWOT-analyse.....	12
6	Onderwijs.....	13
6.1	Ons onderwijs.....	13
6.2	Zorg en begeleiding.....	17
6.3	Ambities onderwijs.....	19
7	Medewerkers.....	21
7.1	Onze medewerkers.....	21
7.2	Ambities medewerkers.....	23
8	Organisatie.....	25
8.1	Onze organisatie.....	25
8.2	Ambities organisatie.....	32
9	Opbrengsten en kwaliteit.....	33
9.1	Onze opbrengsten en kwaliteit.....	33
9.2	Ambities opbrengsten en kwaliteit.....	37
10	Middelen.....	38
10.1	Onze middelen.....	38
10.2	Ambities middelen.....	40
11	Partners.....	41
11.1	Onze partners.....	41
11.2	Ambities partners.....	42

12	Bijlage 1 – Koersuitspraken strategisch beleidsplan	44
13	Bijlage 2 – Leerstofaanbod SO	45
14	Bijlage 3 - Leerstofaanbod onderwijzorggroepen (EMB).....	46
15	Bijlage 3 – Leerstofaanbod VSO	48
16	Bijlage 4 – SchoolOndersteuningsplan SO en vso	50
	Inhoudsopgave	51
1	Inleiding	51
2	Onze school & passend onderwijs	51
2.1	Algemene gegevens.....	51
2.2	Visie	51
2.3	Onderwijs en ondersteuning	51
3	Ondersteuningsmogelijkheden van onze school	51
3.1	Deskundigheid	51
3.2	Voorzieningen.....	51
3.3	Onderwijsaanbod	51
3.4	Fysieke ruimten	51
3.5	Protocollen	51
3.6	Leerkrachtvaardigheden.....	51
4	Organisatie van de ondersteuning	51
4.1	Ondersteuningsroute binnen de school	51
4.2	Samenwerking met kern- en ketenpartners	51
5	Bijlage	51
	Inleiding	52
	Onze school & passend onderwijs.....	53
	Algemene gegevens	53
	Visie	54
	Ons onderwijsconcept	54
	Toelichting op onderwijsconcept	54
	Onze visie op passend onderwijs	54
	Onderwijs en ondersteuning	55
	Kenmerkend voor onze leerlingen	55
	Sterke punten in onze ondersteuning	55
	Grenzen aan onze ondersteuning	56
	Onze ambities en ontwikkeldoelen voor de ondersteuning	57
	Deze paragraaf beschrijft welke ondersteuning wij bieden aan al onze leerlingen, en welke ondersteuning wij bieden aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben	58
	Ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen	58

Toelichting ondersteuning	58
Ondersteuningsmogelijkheden van onze school	59
Deskundigheid	59
Toelichting deskundigheid	60
Voorzieningen	61
Onderwijsaanbod	62
Toelichting onderwijsaanbod	63
Fysieke ruimten	65
Toelichting fysieke ruimten	65
Protocollen	66
Toelichting protocollen	66
Leerkrachtvaardigheden	67
Toelichting HGW	68
Organisatie van de ondersteuning	70
Ondersteuningsroute binnen de school	70
Inrichting ondersteuningsroute	70
Toelichting op de samenwerking met ouders	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Aanmeldproces	71
De verantwoordelijkheid voor het aanmeldproces ligt bij:	71
Toelichting op het aanmeldproces	71
Samenwerking met kern- en ketenpartners	73
Onderwijssector	73
Keten- / Kernpartner	73
Toelichting samenwerking	74
Bijlage	75
Overzicht specialisten	75
In dit hoofdstuk vind je een overzicht van alle specialisten met de bijbehorende definitie die gehanteerd wordt in de vragenlijst van Perspectief op School.	75

2 INLEIDING

Voor u ligt het schoolplan 2023-2027 van De Herman Broerenschool (SO) en het Herman Broerencollege (VSO) Delft. Hierin staan de ambities, doelstellingen en te behalen resultaten van onze school voor de komende jaren. Dit plan is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen de locatiedirecteur, het MT, de teamleden, de bestuurder en de deelraad MR.

In dit plan staat beschreven waar we voor staan en voor gaan, dit staat beschreven in onze missie en visie. Het bepaalt waar we de komende jaren samen over spreken en aan welke thema's we werken. We hebben grondig onze resultaten van de afgelopen jaren geëvalueerd, sterktes, zwaktes, kansen en

mogelijkheden verkend en zo de belangrijkste ontwikkelthema's in beeld gekregen. Daarbij zijn de ambities en resultaten die vastgesteld zijn in het Strategisch Beleidsplan Herman Broerenstichting 2022-2026 kaderstellend voor het schoolplan.

De visie en missie verwoorden het 'waarom' van alles wat wij doen (hoofdstuk 3). Ze vormen de basis van ons handelen in de komende jaren. De thema's zijn uitgewerkt naar doelstellingen en processtappen die in de komende jaren genomen worden. Deze doelstellingen en processtappen worden in het jaarplan verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Jaarlijks evalueren we de voortgang en resultaten van dit schoolplan tijdens overleg, maar ook door gesprekken met ouders, leerlingen en andere betrokkenen.

Het schoolplan is...

- Een intern kwaliteitsdocument, waarin de belangrijkste keuzes voor beleidsontwikkeling zijn vastgelegd.
- Uitgangspunt voor planning en sturing voor de komende schooljaren.
- Biedt de mogelijkheid om gestelde doelen te evalueren en de koers te bepalen
- Een wettelijk verantwoordingsdocument naar de inspectie, het bevoegd gezag, en de ouders.

Het schoolplan is geschreven voor zowel het SO als het VSO.

Waar in dit document geschreven wordt over ouders, dan wordt bedoeld ouder(s)/verzorger(s) of andere wettelijke vertegenwoordiger van de leerling. Waar geschreven wordt over hij, dan wordt bedoeld hij/zij. Om de leesbaarheid verder te vergroten kan daar waar Herman Broerenschool staat ook Herman Broerencollege worden gelezen.

3 ALGEMENE GEGEVENS

3.1 SCHOOLGEGEVENS

Naam school: Herman Broerenschool/college
Brinnummer: OOPZ00
Adres: Clara van Sparwoudestraat 1 2612 SP Delft
Telefoon: 015 2141066
Website: www.hermanbroerenschool.nu
Email: infodelft@hermanbroeren.nu

Herman Broerenschool
OOPZ02
Borneostraat 2A 2612 AD Delft

Bevoegd gezag

Naam bestuur: Herman Broerenstichting
Bezoekadres: Clara van Sparwoudestraat 1 2612 SP Delft
Telefoon: 015-2137988
Website: www.hermanbroerenstichting.nu
Emailadres: bestuur@hermanbroeren.nu

3.2 PERSONEELSGEGEVENS

Op onze school werken op 1 juli 2023 in totaal 60 personeelsleden.

Funcities	Aantal personeelsleden
Locatiedirecteur	1
Teamleider	3
Leraar	25
Onderwijsassistent	24
Leraar bewegingsonderwijs	1
Logopedist	1
Orthopedagoog	1
Psychologisch assistent	1
Maatschappelijk werker	1
Administratief medewerker	2

3.3 LEERLINGENGEGEVENS

De Herman Broerenschool is een school voor Speciaal Onderwijs aan Zeer Moeilijk Lerende Kinderen (ZMLK) en Ernstig Meervoudig Beperkte leerlingen met een verstandelijke beperking (EMB). De aard en oorzaak van de beperking verschillen per leerling. De leerlingen worden op verzoek van ouders tot de school toegelaten, nadat het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring heeft afgegeven en de school de leerling plaatsbaar acht.

De Herman Broerenschool richt zich over het algemeen op leerlingen met een IQ tot 70. Enkele leerlingen hebben een hoger IQ, waarbij sprake is van problemen in de sociaal-emotionele ontwikkeling en/of gedragsproblematiek, waarbij de verstandelijke beperking voorliggend is. Daarnaast zijn er verschillende leerlingen bekend met complexe stoornissen en verschillende syndromen. In het algemeen spreken we over leerlingen met een verstandelijke beperking.

In onderstaande tabel zijn de leerlingaantallen vermeld van de afgelopen vier jaar.

Schooljaar	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Aantal leerlingen	136	143	150	154

In totaal zijn de leerlingen verdeeld over 14 groepen.

Voedingsgebied

De afgelopen 4 schooljaren jaren kwamen de leerlingen uit de volgende gemeenten:

- Delft: [41%]
- Den Haag: [22%]
- Pijnacker-Nootdorp: [9,6%]
- Rijswijk (ZH): [9,6%]
- Midden Delfland [6,8%]
- Westland: [2,7%]
- Leidschendam-Voorburg: [2,7]
- Zoetermeer: [2%]
- Lansingerland: [2%]
- Anders: [1,6%]

Uit de vele leerlingen die geregistreerd staan als 'belangstellend' in onze school kunnen we afleiden dat het leerlingenaantal in het SO en Onderwijszorggroepen (OZG) minimaal de komende 4 jaren stabiel zullen blijven. In het VSO is dit lastiger te prognosticeren omdat in het ene schooljaar de uitstroom hoger is dan in het andere schooljaar. Aanmeldingen voor het VSO zijn het ene jaar hoger dan in het andere jaar. Ook komt het voor dat de uitstroom hoger is dan de instroom vanuit het SO. Desondanks doen we een prognose op basis van de gemiddelden. Er is op het moment van schrijven geen belangstellingslijst voor het VSO. We hebben als streven om de komende 4 jaar rond de 152 leerlingen per schooljaar geplaatst te hebben.

De verwachting is dat er geleidelijk meer leerlingen uit andere samenwerkingsverbanden geplaatst zullen worden op het SO en OZG i.v.m. de belangstellingslijsten/aanmeldingslijsten/wachtljsten op de ZMLK-scholen uit de regio, de grote belangstelling voor onze locatie Delft en de verminderde instroom vanuit Delft door demografische veranderingen binnen deze gemeente.

3.4 BELANGRIJKE PARTNERS

Op onze school werken wij graag en intensief samen met onze partners (zie ook hoofdstuk 10). Deze samenwerking geschiedt zowel op structurele basis, dus bijvoorbeeld binnen de ondersteuningsstructuur vanuit de cyclus leerlingenzorg (handelingsgericht werken), alsook op incidentele basis zoals bijvoorbeeld een shadow.

Onze school werkt o.a. samen met de volgende partners:

- Ouders/verzorgers/Voogden en mentoren
- Het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Delflanden (PPO)
- Het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Delflanden.
- Het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Haaglanden (SPPOH)
- Het Samenwerkingsverband Zuid Holland West (VO Haaglanden)
- Ipse de Bruggen (zorginstelling voor kinderen, jongeren en volwassenen met een verstandelijke beperking)
- Gemeente Delft, Midden -Delfland, Lansingerland, Westland, Den Haag, Rijswijk(ZH), Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp en Zoetermeer
- De schoolarts (JGZ)
- Logopediepraktijk Blokhuis
- Kinderfysiotherapie Delft
- Stichting Groev (muziekschool voor muzikanten met een verstandelijke beperking)
- ZMLK-scholen uit de regio
- Praktijkleerplekken en stageplaatsen in de regio
- De leerplichtambtenaar uit de verschillende gemeenten
- De wijkagent

4 MISSIE, VISIE EN KERNWAARDEN

4.1 MOTTO

Het motto van de Herman Broerenschool is 'Leren moet je doen'.

Het motto past bij onze visie dat leerlingen met ZMLK-problematiek zich het beste vaardigheden eigen maken door het zelf te doen en zelf te ervaren.

We streven naar optimale kansen voor het bereiken van een maximale zelfstandigheid, een minimale afhankelijkheid en een positieve persoonlijkheidsontwikkeling, met erkenning en benadrukking van de eigenheid van de persoon.

4.2 MISSIE

Wij bereiden de leerlingen voor op een toekomst waarbij zij binnen hun eigen mogelijkheden, zelfredzaam, zelfstandig en zelfverzekerd kunnen deelnemen aan de maatschappij.

4.3 VISIE

Een veilige, duidelijke, gestructureerde en gezonde (leer)omgeving zonder angst en vrij van (voor)oordelen, met onderwijs, begeleiding en hulp van deskundigen en professionals, is nodig om jezelf te kunnen zijn en een positief zelfbeeld te ontwikkelen om als volwaardig burger aan de maatschappij deel te nemen.

Door vanuit ons motto "leren moet je doen" de omgeving in te richten en positief te beïnvloeden zijn wij een school/college waar de zoektocht naar de behoeften, de talenten en de mogelijkheden van de leerling nooit stopt.

4.4 KERNWAARDEN

Waardering & Loyaliteit

De school is van ons allemaal.

Op school hebben we respect voor elkaar.

Verantwoordelijkheid & Zelfstandigheid

Op school zijn we zelf verantwoordelijk.

Veiligheid

Op school voelt iedereen zich veilig.

(Zelf) Vertrouwen

Op school is elke dag een nieuwe kans.

Op school hebben we vertrouwen in elkaar.

Op school vieren we alle successen.

4.5 LEVENSOVERTUIGING

De Herman Broerenschool is een school voor algemeen bijzonder onderwijs. Onze school gaat uit van de gelijkwaardigheid van alle levensbeschouwingen en maatschappelijke stromingen. Het onderwijs is erop gericht dat de leerling een levensbeschouwing kan opbouwen en van daaruit een eigen inbreng kan ontwikkelen, met respect en begrip voor de levens- en maatschappijbeschouwing van anderen.

5 INPUT VOOR ONS SCHOOLPLAN

Totstandkoming schoolplan 2023-2027

Uitgangspunt voor de input van het schoolplan 2023-2027 is het Strategisch Beleidsplan vanuit het bestuur wat geldt van 2022-2026 en kaderstellend is. Vanuit dit vertrekpunt zijn we gestart om eerst het (oude) schoolplan 2019-2023 op zowel teamniveau als binnen het MT te evalueren. Prioriteiten en aanbevelingen zijn in kaart gebracht en het MT heeft keuzes gemaakt welke zaken mee te nemen naar het nieuwe schoolplan op basis van landelijke, regionale en interne ontwikkelingen. Vervolgens zijn er twee studiedagen met het hele team gepland die geheel in het teken hebben gestaan om in gezamenlijkheid te komen tot prioriteiten en doelen voor de komende 4 jaar en het herijken van de missie en de visie. Om daar te komen hebben we gebruik gemaakt van de tussentijdse zelfevaluaties, de tevredenheidsmetingen van 2022, een SWOT-analyse (strong points/sterke kanten, weaknesses/zwakke kanten, opportunity's/kansen en threats/bedreigingen) en diverse werkvormen om tot de kern te komen van de ontwikkelingen die we willen inzetten en welke missie en visie daaraan ten grondslag ligt. Het MT, het team en de MR zijn nauw betrokken bij de totstandkoming van dit schoolplan. Uiteindelijk zal het bestuur en de MR instemming moeten geven.

5.1 EEN KORTE TERUGBLIK WAT WE BEREIKT HEBBEN

Schoolplan 2019 -2023 heeft enkele grote ontwikkeldoelen tot een positief resultaat gebracht. Zo hebben we in alle gezamenlijkheid beleid ontwikkelt m.b.t. pedagogisch klimaat & conflicthantering. Het nieuwe aannamebeleid en het programma van De Vreedzame School hebben daar een grote bijdrage aan geleverd. Op dezelfde manier hebben we een beleidsdocument ontwikkeld dat onze kwaliteitszorg en handelingsgericht werken cyclisch in kaart brengt en beschrijft. Voor deze beleidsdocumenten geldt dat zij ook praktisch goed uitvoerbaar zijn. Door goede communicatie en een goed communicatiemiddel hebben we ervoor gezorgd dat ten minste 70% van alle ouders/verzorgers aanwezig zijn bij de formele gesprekken op de school en het college. De programma's van Teach Like a Champion en De Vreedzame School zijn geïmplementeerd en gaan we de komende 4 jaar besteden aan borging en verdieping. Binnen de organisatie hebben we een professionaliseringslag geslagen in team- en individuele ontwikkeling door de teamtrainingen en individueel scholingsaanbod. De in-company LACCS- training (Lichamelijk welzijn, alertheid, contact, communicatie en stimulerende tijdsbesteding) die door zeer veel medewerkers uit de onderwijzorggroepen en dagbestedingsgroepen is gevolgd en positief is afgerond is daar onderdeel van. Dit alles is bereikt ondanks het feit dat het corona-tijdperk een grote invloed heeft gehad.

5.2 ZELFEVALUATIE

De zelfevaluatie heeft plaatsgevonden in schooljaar 2021-2022. Het MT, de PMR en enkele leraren uit de diverse afdelingen hebben bijgedragen aan de zelfevaluatie. Wij hebben daar het digitale systeem van 'mijnschoolplan' het meten van de basiskwaliteit (V)SO 2021 voor gebruikt. Deze zelfevaluatie is gebaseerd op het laatst herziende onderzoekskader van de inspectie. Alle onderdelen hebben minimaal voldoende gescoord. Een kanttekening hierbij is dat de medewerkers bij diverse onderdelen 'weet niet' hebben ingevuld omdat dit vragen waren die niet binnen hun eigen afdeling van toepassing waren of niet wisten hoe dit specifieke aspect binnen de organisatie was georganiseerd of überhaupt aanwezig was. Positief sprongen de volgende thema's eruit: OP2 (Zicht op ontwikkeling en begeleiding) OP4 (onderwijstijd), OP5 (Praktijkvorming/Stage), SKA2 (Uitvoering en kwaliteitscultuur). We concluderen dat we de goede dingen doen en dat we de meeste aspecten voldoende tot ruim voldoende uitvoeren. Wij zijn ambitieus en willen van voldoende naar goed. Het gaat er immers om dat wij alles uit onze leerlingen halen en dan vinden we voldoende geen optie. Deze zaken die van voldoende naar goed gebracht kunnen worden, worden meegenomen in het schoolplan 2023-2027 en zullen in de jaarplannen concreter uitgewerkt worden.

5.3 SWOT-ANALYSE

Er is in samenwerking met het gehele team een SWOT gemaakt met de thema's kwaliteitsbeleid, onderwijskundig beleid, personeel, organisatie en extern. Een samenvatting van de belangrijkste aspecten is door het managementteam in onderstaande schema weergegeven.

STERKE KANTEN	ZWAKKE KANTEN
Collegialiteit	Doorgaande lijnen
Pedagogisch klimaat	Expertise m.b.t. Trauma en NT2/culturele diversiteit
Kleinschaligheid	Samenwerking tussen de afdelingen
Vrijheid om zelf te doen en (financiële) mogelijkheden	Samenwerking tussen de groepen
Sterk, sociaal en deskundig team	Het delen en gebruiken van elkaars expertise (kennis en vaardigheden)
Samenwerking met diverse partners waaronder IPSE de Bruggen en de ZMLK-scholen in de regio. De Herman Broeren staat op 'de kaart'	

KANSEN	BEDREIGINGEN
Scholing m.b.t. Trauma/woordenschat/NT2 en culturele diversiteit	Verloop medewerkers en mede daardoor het verlies van expertise
Meer gebruik maken van de expertise binnen de locatie, stichting en daarbuiten	Lerarentekort
Collegiale consultatie	De zeer grote belangstelling van ouders/verzorgers van potentiële leerlingen voor onze school en college uit de regio
Ontwikkelen lessenbibliotheek	Veel belangstelling voor onze school -en college van ouders/verzorgers met diverse culturele en religieuze achtergronden
Nog meer inzet m.b.t. 'leren moet je doen', ook binnen het SO en OZG meer ontwikkeling van praktische vaardigheden	Zeer weinig doorstroom mogelijkheden naar (zorg) instellingen voor onze leerlingen
Samenwerking met het KDC versterken	VO (praktijk)-scholen in de regio die VSO-ZMLK leerlingen onderwijs en begeleiding bieden
Specifieke LACCS -aspecten ook voor regulier SO en VSO	
Communicatie met ouders/verzorgers over de verschillen tussen SO en VSO verbeteren	
Betrokkenheid en samenwerking met ouders/verzorgers inzake de invulling en vaststelling van het ontwikkelperspectiefplan verbeteren	
Informatie voorziening naar ouders/verzorgers m.b.t. Doorstroom/uitstroom en zicht op de toekomst van de leerlingen verbeteren.	

6 ONDERWIJS

Het is van groot belang dat de ouders, medewerkers en andere belanghebbenden vertrouwen hebben in de stichting als organisatie en in de mensen die in of voor de organisatie werken. Integer bestuur en professioneel handelen zijn daartoe voorwaarde.

6.1 ONS ONDERWIJS

Sociale en maatschappelijke ontwikkeling

Onze organisatie besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociale en maatschappelijke ontwikkeling van de leerlingen. We doen dit omdat we onze leerlingen willen begeleiden tot verantwoorde burgers. De leerlingen moeten binnen de eigen mogelijkheden goed voor zichzelf kunnen zorgen en goed kunnen omgaan met de mensen en de wereld om hen heen (soms dichtbij en soms verder weg). De ontwikkeling van de individuele leerling en de groep wordt tijdens de leerling – en groepsbespreking in kaart gebracht (leerkracht, orthopedagoog en teamleider). In deze gesprekken worden ook mogelijke aanpakken voor een individuele leerling en/of een groep besproken. Onze organisatie heeft structureel en systematisch aandacht voor de sociale en maatschappelijke ontwikkelingen van de leerlingen. Het is één van onze kernvakken SEO binnen ons onderwijs en hebben wij d.m.v. de lessen uit het programma van 'De Vreedzame School', individuele en groepsgesprekken met de leerlingen vanuit de doelen ZML en Plancius van de CED-groep (CED). De doelen worden gescoord binnen de ZML leerlijnen en Plancius leerlijn (voor OZG) van het CED en bijgehouden in Parnassys.

Actief burgerschap en sociale cohesie

Ten aanzien van actief burgerschap en sociale cohesie hebben we sinds schooljaar 2021-2022 allereerst de risico's van de omgeving in kaart gebracht. Op basis van de risico's hebben we vervolgens onze visie, onze doelen en ons aanbod vastgesteld. Burgerschapsvorming brengt jonge burgers (want dat zijn leerlingen immers!) de basiskennis, vaardigheden en houding bij die nodig zijn om bewust te zijn van hun eigen welbevinden, alert zijn, communicatief zijn en contact kunnen maken met hun omgeving. Onze school vindt het van belang om haar leerlingen op een goede manier hierop voor te bereiden. Leerlingen maken ook nu al deel uit van de samenleving. In de school/college leren wij leerlingen daarom goed samen te leven, samen te werken en leren wij hen dat zij rechten, plichten en een stem hebben. Wij doen dit grotendeels door te werken met het programma van "De Vreedzame School". Dit is een programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het programma zorgt voor een lesaanbod in alle groepen en schoolbrede afspraken. Vanuit de overheid worden wij geacht om burgerschap een prominente plaats te geven binnen het onderwijsprogramma. Om hieraan gehoor te geven zijn wij in 2022-2023 gestart met het vaststellen van een eigen norm, waar we behaalde opbrengsten tegen af kunnen zetten om deze vervolgens te analyseren, evalueren en ons aanbod en wellicht scholing daarop aan te passen. Tevens ontwikkelen we een format om deze opbrengsten per leerlingen, per groep en op schoolniveau in kaart te brengen zodat wij op deze drie niveaus alles en iedereen kunnen volgen.

Leerstofaanbod

In de bijlage is in een tabel per vak weergegeven welke methoden wij onze leerlingen aanbieden. (Leerstofaanbod aanvullen: bijlage 2)

Onze school richt zich op de ontwikkeling van de leerling tot een zo zelfstandig mogelijk individu. Om dit te bereiken hebben we besloten om de nadruk te leggen op de leerlijnen mondelinge communicatie, de sociaal emotionele ontwikkeling en de voorbereiding op dagbesteding en arbeid (VSO) / Leren Leren (SO). Deze drie gebieden bieden de leerlingen de vaardigheden die zij moeten bezitten om te komen tot een bestendige uitstroom binnen de verschillende uitstroomprofielen naar dagbesteding of (beschutte) arbeid. In zowel het SO als het VSO wordt naast deze drie ontwikkelingsgebieden de schriftelijke taal en het rekenen sturend op doelen aangeboden.

We evalueren twee maal per jaar de opbrengsten op individueel, groep -en school niveau. Dit doen we door de streefplanning (doelen per uitstroomprofiel evenwichtig verdeeld over de leerjaren) naast de

opbrengsten te leggen en op basis daarvan keuzes te maken m.b.t. het aanbod en de te behalen doelen op individueel niveau. Naast de vijf hoofdgebieden wordt er voor de overige leerlijnen gewerkt aan een vastgesteld aanbod. Dit zorgt ervoor dat inzichtelijk wordt welke doelen dienen aangeboden te worden aan de leerlingen. Daarbij zijn respectievelijk de ZML-CED leerlijnen en de Plancius leerlijnen uitgangspunt.

Taal/leesonderwijs

Het taal/leesonderwijs op de Herman Broerenschool/college is verdeeld in mondelinge taal en schriftelijke taal.

Mondelinge communicatie is één van de drie hoofdgebieden waar wij het uiteindelijke uitstroomprofiel van de leerling op baseren. Daarom neemt dit gebied een prominente plaats in binnen ons onderwijsaanbod. Het taal/leesonderwijs wordt gestructureerd en op basis van het verwachte uitstroomprofiel aangeboden. De mondelinge taal vinden wij essentieel voor de zelfredzaamheid van de leerling. Met name in het SO en in de onderwijzorggroepen (EMB) is de logopedist nauw betrokken bij de processen van mondelinge taal en het aanbod. Tevens verzorgt de logopedist groepslogopedie in diverse groepen. De mondelinge taal in de school en college wordt visueel ondersteund door pictogrammen, foto's, verwijzers en gebaren.

In het SO starten we al vroeg met het kennis maken met klank -tekenkoppeling en het werken van links naar rechts. Dit doen we bij de jongste groepen d.m.v. picto-lezen. Op deze manier maken leerlingen ook kennis met het spreken van zinnen. Na het picto-lezen wordt gestart met het aanvankelijk lezen voor de leerlingen die dit aankunnen en/of interesse hebben in letters en boekjes. Voor een deel van de leerlingen zal dit nooit of pas op latere leeftijd haalbaar blijken (leerlingen in profiel 1). Deze leerlingen bieden wij woordbeeldlezen aan. Op deze manier leren leerlingen een heel woord herkennen.

In het VSO ligt de nadruk op het voortgezet technisch lezen en het begrijpend lezen. Daarnaast krijgt het lezen een meer praktisch karakter om de link te leggen tussen wat er in de groep wordt geleerd en hoe dit in te passen in de directe omgeving. We gaan de aandacht voor woordenschat vergroten om de zelfredzaamheid en begrip in werksituaties en sociale situaties te verbeteren. Tevens gaan we de aandacht voor mondelinge taal vergroten t.b.v. de sociale vaardigheden om problemen op te lossen door te praten, hulp te vragen en relaties te kunnen starten en te onderhouden.

Rekenonderwijs

Voor het rekenonderwijs is eigen beleid opgesteld om op die manier een passend aanbod te creëren en aan te sluiten bij hetgeen leerlingen in de toekomst nodig zullen hebben. Hierbij wordt uitgegaan van de doelen van de CED- leerlijnen en Plancius. Wij gebruiken daarvoor met name de methodes De Rekenboog, Met Sprongen Vooruit en Werken aan Rekenen in het VSO. Aangezien we met onze doelgroep ons, naar mate de leerlingen ouder worden, steeds meer richten op de zelfredzaamheid en praktische toepassingen nemen de onderdelen Tijd & Geld en Meten & Wegen een steeds belangrijkere plek in. Het aanbieden van deze stof gebeurt zo veel mogelijk in concrete situaties.

Bewegingsonderwijs

Op onze school/college hechten we veel waarde aan de lessen lichamelijke opvoeding. We zien op onze school/college veel leerlingen met een afwijkende motorische ontwikkeling. Zij moeten extra gestimuleerd en uitgedaagd worden om tot verdere ontwikkeling te komen. In veel gevallen is het al lastig om de leerlingen tot bewegen te laten komen en soms daarbij hun angsten te overwinnen. Naast de gymnastieklessen, die twee maal per week gegeven worden, volgen de leerlingen uit groep rood, geel, blauw en groen uit het SO één keer per week de zwemles. Aangezien de leerlingen met name uit de onderwijzorggroepen (SO en VSO) kampen met problemen in de sensorische informatieverwerking worden er wekelijks activiteiten in parcours vorm buiten en in andere ruimtes georganiseerd waarbij de alertheid verbetert en middels bewegend leren aan cognitieve leerdoelen kan worden gewerkt. Tevens vinden wij de gymnastiekles bij uitstek de les waarbij sociale vaardigheden omgaan met verlies, hulpvragen, samenspel en mondelinge taal een prominente rol speelt.

Les- en leertijd

Op onze school/college aan de Clara van Sparwoudestraat hanteren we de volgende lestijden voor het VSO & OZG's: ma, di, do en vrij van 08.45 uur tot 15.15 uur. Op woensdag is de lestijd van 08.45 uur tot 12.30 uur.

Op onze school aan de Borneostraat hanteren we de volgende lestijden voor het SO: ma, di, do en vrij van 08.45 uur tot 15.15 uur. Op woensdag is de lestijd van 08.45 uur tot 12.15 uur.

Om verlies van lestijd te voorkomen gaat de schooldeur om 08.30 uur open, zodat alle leerlingen de gelegenheid hebben om jassen op te hangen en tassen uit te pakken en starten ze met een begintaak. Elke groep heeft in het SO een onderwijsassistent. In het VSO is dit variabel. Door deze onderwijsassistent kan er meer individueel en effectiever onderwijs gegeven worden. Er wordt gewerkt vanuit de (individuele) doelen van de leerling die in het werkplan staan.

Vanuit de wettelijke verplichting gaat De Herman Broerenschool (SO) uit van 940 uur onderwijstijd en Het Herman Broerencollege van 1000 uur onderwijstijd (VSO).

In schooljaar 2020-2021 zijn we gestart met een onderzoek of wij de schooltijden kunnen bijstellen. Dit om de lestijd nog effectiever te benutten, minder spanning te creëren bij leerlingen, leerlingen meer rust te geven en meer ruimte te ontwikkelen voor teambijeenkomsten en teamafstemming. Door externe omstandigheden heeft dit enkele schooljaren stil gelegen. Wij pakken dit per schooljaar 2023-2024 weer op en hopen dit in schooljaar 2026-2027 volledig geïmplementeerd te hebben.

Didactisch handelen

Op onze school/ college zijn voor alle leerlingen de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften in kaart gebracht en deze worden vervolgens beschreven in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP), dat wordt opgesteld door de orthopedagoog en psychologisch assistent van de locatie i.s.m. de leerkracht. Op basis daarvan zorgen de leraren voor een passend aanbod voor de leerlingen. Waar mogelijk gebeurt dit op groepsniveau en waar nodig gebeurt dit op individueel niveau. De leertijd en taakomvang wordt afgestemd op de behoeften en mogelijkheden van de leerling. De lessen worden gegeven via het directe instructiemodel. De vaardigheid van de leraar en onderwijsassistent wordt één maal per twee jaar geobserveerd d.m.v. de vaardigheidsmeter. Dit is een instrument om de vaardigheid, maar met name de positieve aspecten en de ontwikkelpunten in kaart te brengen. Naar aanleiding van de VHM gaat de observant in gesprek met de leraar en formuleert de leraar doelen voor de eigen ontwikkeling. Van belang is, dat de uitleg en de verwerking van de leerstof leiden tot begrip van de leerstof. Voor onze doelgroep is het juist belangrijk om het geleerde in de praktijk te kunnen toepassen en dat het geleerde in een betekenisvolle context wordt geplaatst. De afgelopen drie schooljaren hebben wij als team ons geschoold in het programma van Teach Like a Champion. Hierdoor hebben wij vele technieken geleerd die ons didactisch handelen heeft verbeterd en de mentale processen van de leerlingen heeft geïntensiveerd. De komende schooljaren gaan we de technieken en de achterliggende theorieën van TLAC borgen in ons onderwijs.

Pedagogisch handelen

Onze leraren hebben (onder meer) een vormende (opvoedende) taak: hun leerlingen op te voeden tot goede, democratische burgers. Daarom vinden we het belangrijk dat leerlingen goed met zichzelf en met anderen (dichtbij en ver weg) kunnen omgaan. Deze ontwikkelingen gaan bij onze leerlingen niet vanzelf; ook deze vaardigheden moeten zij voor een groot deel aangeleerd krijgen. In onze lessen besteden we dan ook gericht aandacht aan de sociale en maatschappelijke competenties van de leerlingen. Onze leraren creëren daartoe een veilig en gestructureerd klimaat waarin kinderen zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen. Kernwoorden zijn: relatie, competentie en autonomie. Wij hechten veel waarde aan een positieve en motiverende leraar, een begeleider die ervoor zorgt dat de leerlingen het werk zelfstandig (samen met anderen) kunnen doen. De afgelopen drie schooljaren hebben wij als team ons geschoold in het 'model' van em. prof. dr. Anton Došen (Emotionele ontwikkeling bij mensen met een

verstandelijke beperking). Hierdoor is er geleerd waar bepaalde communicatie en bepaald gedrag van onze leerlingen vandaan komt, welke ontwikkelingsleeftijd de leerling heeft en hoe wij daar adequaat op kunnen anticiperen en de interactie op kunnen afstemmen. De komende schooljaren gaan we dit borgen in ons onderwijs. Een volgende stap in de ontwikkeling van het team is tweeledig. Wij hebben een grote populatie leerlingen met ouders/verzorgers die een andere moedertaal, culturele achtergrond en/of opvoeding en religie hebben. Wij ervaren hierdoor dat er een andere zienswijze bestaat op ZML-problematiek dan binnen de school. Dit leidt tot andere wederzijdse verwachtingen en dit bemoeilijkt de communicatie tussen ouders en school. Wij willen kennis en vaardigheden ontwikkelen om op adequate wijze in te spelen op deze aspecten m.b.t. ons handelen en in onze communicatie. Tevens blijken er uit gespreken met ouders/verzorgers/externen en vanuit de documentatie die wij binnen krijgen steeds meer leerlingen met diverse trauma's op onze school/college te zitten of aangemeld worden. Om deze leerlingen in handelen en communicatie op een juiste wijze onderwijs, begeleiding en zorg te bieden willen wij onze kennis en vaardigheden hierin vergroten en op die manier hier expertise in ontwikkelen.

LACCS – programma (Lichamelijk welzijn, alertheid, contact, communicatie en een stimulerende tijdsbesteding)

Het is een programma specifiek voor leerlingen met ernstige (meervoudig) verstandelijke beperkingen (EMB). De opleiding is voor iedere professional in het onderwijs en de zorg die met deze doelgroep werkt. Op individuele basis was het al jaren mogelijk om de opleiding voor het LACCS-programma te volgen binnen de Herman Broerenstichting. In schooljaar 2022-2023 hebben we deze opleiding in-company aangeboden met een hele hoge deelname. Naast de collega's die in onze onderwijszorggroepen werken, hebben er ook collega's uit de dagbestedingsgroepen (VSO) deelgenomen. Zodra de in-company training is afgerond zullen we starten met de implementatie van het programma in de gehele afdeling. Tegelijkertijd zullen we met de collega's het gesprek voeren en onderzoeken welke aspecten ook voor het regulier SO en VSO een meerwaarde zullen hebben. Het succesvol volgen van deze opleiding binnen 4 jaar (bekostigd door de stichting en gecompenseerd in tijd) wordt met ingang van 2023-2024 ingevoerd indien je wilt blijven werken in onze onderwijszorggroepen op de locatie Delft voor zowel leraren als onderwijsassistenten. Tevens kan elke andere leraar of onderwijsassistent desgewenst deze opleiding volgen onder dezelfde voorwaarden. Het LACCS-programma wordt aangeboden door 'De Geester & Munsterman' orthopedagogen.

Klassenmanagement

Met klassenmanagement bedoelen we: sturen, plannen, regelen en organiseren. Wij vinden dat onze leraren pas succesvol kunnen zijn als ze hun instructie en de leeractiviteiten van de leerlingen van goede kwaliteit zijn en goed kunnen organiseren. Door de aanwezigheid van een onderwijsassistent, kan er in het SO gewerkt worden in een circuit - model. Een groep bij de leerkracht, een groep bij de onderwijsassistent en een groep zelfstandig. In het VSO bieden de onderwijsassistenten hulp bij alle activiteiten die in een groep plaatsvinden. De komende schoolplanperiode gaan we opzoek naar een vast format voor lesvoorbereidingen per afdeling om de kwaliteit, organisatie en efficiëntie van de les in kaart te brengen en te optimaliseren. Tevens gaan we ons richten op het gezamenlijk leren door samen lessen te maken, deze bij elkaar te gaan bekijken en van feedback te voorzien. Daarna kunnen de lessen opgeslagen worden op de server en door iedereen gebruikt worden. Door samen te ontwikkelen en horizontale verantwoording af te leggen zal de expertise, betrokkenheid en daarmee de opbrengsten toenemen.

Scoren van doelen en CITO

Op onze school zorgen we voor een ordelijk verloop en goede planning van het scoren van de doelen vanuit de CED -ZML leerlijnen en Plancius. De resultaten worden ingevoerd in het LOVS Parnassys. De komende jaren gaan we de ontwikkeling van CITO volgen en beredeneerde keuzes maken uit het aanbod en onderzoeken voor welke leerlingen toetsen een meerwaarde heeft. De scoring wordt afgenomen conform de opgestelde planning en bijbehorende afspraken. Ouders worden in voortgangsgesprekken geïnformeerd over de onderwijsresultaten. De adviesprocedure m.b.t. vervolgonderwijs en uitstroombestemming hebben we beschreven in de schoolgids.

Leerroutes

I.v.m. de bekostiging van de specifieke doelgroep en de te grote reikwijdte van de diverse criteria in het landelijke doelgroepenmodel heeft de Herman Broerenstichting ervoor gekozen om hiervan een eigen afgeleide te maken voor het SO en VSO met bijbehorende leerroutes. Zie bijlage 5.

Stage en arbeidstoeleiding

De coördinator arbeidstoeleiding heeft contacten met het werkveld waar onze leerlingen naar uitstromen. De coördinator inventariseert welke sociale en maatschappelijke competenties nodig zijn om succesvol en voor langere tijd op de uitstroombestemming te fungeren. Tijdens het MT bespreken wij deze zaken en nemen de conclusies mee in onze evaluatie van het aanbod.

6.2 ZORG EN BEGELEIDING

Leerlingvolgsysteem

We streven ernaar, dat iedere leerling zich ononderbroken kan ontwikkelen en ontplooiën. Omdat we te maken hebben met verschillen, moet het onderwijsleerproces zo ingericht worden, dat dit ook mogelijk is. Onze leraren zorgen ervoor, dat zij hun leerlingen goed kennen middels o.a. het OPP en zij de ontwikkeling van de leerlingen nauwkeurig volgen aan de hand van de doelen van de CED -leerlijnen en/of Plancius en dit nauwkeurig noteert in Parnassys.

Vaststellen ontwikkelingsperspectiefplan

Binnen onze organisatie wordt voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld. Voor nieuwe leerlingen is dit binnen 6 weken. In het OPP staat o.a. welke onderwijs-, zorg- en (extra) ondersteuningsbehoeften de leerling heeft. Ons onderwijsconcept geeft leerlingen meer aanbod op maat. Tevens zijn er leerlingen die meer persoonlijke verzorging nodig hebben en/of individuele begeleiding. In de regelmaat hebben deze groep leerlingen ernstig meervoudige beperkingen (EMB) en hebben zij een toelaatbaarheidsverklaring Hoog of in enkele gevallen een toelaatbaarheidsverklaring Midden. Deze leerlingen zitten veelal in een zogenoemde onderwijszorggroep waarbij, in overleg met ouders, extra zorg (zorgmedewerker) wordt ingekocht bij de zorginstelling waar wij nauw mee samenwerken (IPSE De Bruggen). Voor leerlingen met een TLV hoog of midden in een "reguliere" ZMLK- groep worden de zorgbehoeften in kaart gebracht en wordt er in de Commissie van Begeleiding besloten welke extra ondersteuning nodig is.

Afstemming

Op onze school stemmen we ons onderwijs en ons onderwijsaanbod af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Wij werken via een cyclisch handelingsgericht model. Het OPP is uitgangspunt voor het te bieden onderwijs en de te bieden zorg. Het OPP wordt één maal per schooljaar geëvalueerd (leerkracht, teamleider en ouders) en indien nodig bijgesteld. De leraren stemmen hun instructie, het aanbod en de onderwijstijd af op de kenmerken en mogelijkheden van de leerlingen in een groep. Ze dragen er op deze manier zorg voor, dat de leerlingen zich ononderbroken kunnen ontwikkelen en dat het onderwijs wordt afgestemd op de individuele leerling en de behoefte van de groep waar mogelijk. De school en college monitoren voortdurend of de leraren voldoende in staat zijn om hun onderwijs af te stemmen op de groep, de subgroepen en de individuele leerlingen. Dit doen we m.b.v. de groeps- en leerling besprekingen, de VaardigheidsMeter (Triqs, Cadenza), klassenbezoeken, peerreviews, flictsbezoeken, cyclus van functioneren en beoordelen en vragenlijsten (leraren, ouders en leerlingen).

CVB

De Commissie Van Begeleiding (CVB) is een orgaan waar leerlingen worden besproken door collega's met specifieke expertise(s), de leerkracht van desbetreffende leerling en de ouders/verzorgers. Indien de ouders/verzorgers niet aanwezig kunnen zijn vindt er een schriftelijke en mondelinge terugkoppeling plaats. De locatiedirecteur is voorzitter, de teamleider en leraar van de besproken leerling is aanwezig, de orthopedagoog, de psychologisch assistent (notulist), de schoolmaatschappelijk werker en de schoolarts. Dezelfde samenstelling is er bij elk startgesprek inzake een nieuwe leerling en het OPP. De CVB komt één keer per vier weken bij elkaar. Eén keer per schooljaar evalueren we de CVB en kunnen afspraken en/of werkwijzen worden bijgesteld. De collega's kunnen via Parnassys lezen wat er besproken is en welke acties er uitgezet zijn.

KCVB

De Kleine Commissie Van Begeleiding (KCVB) is een afgeleide van de CVB waar leerlingen worden besproken die we volgen, willen gaan volgen of willen bespreken omdat er opvallende zaken zijn geconstateerd. Tevens besluiten we hier of een leerling wel of niet plaatsbaar is op onze locatie. Indien er medische aspecten spelen rondom een aanmelding dan vragen we altijd eerst de schoolarts en/of de logopedist en/of de fysiotherapeut om advies. De samenstelling is hetzelfde als de CVB maar dan zonder de schoolarts, zonder ouders/verzorgers en alle drie de teamleiders zijn standaard aanwezig. De KCVB komt elke drie weken bij elkaar. Elk lid kan een leerling op de agenda (laten) plaatsen. Ook leraren kunnen via de teamleider leerlingen inbrengen. Eén keer per schooljaar evalueren we de KCVB en kunnen afspraken en/of werkwijzen worden bijgesteld. De collega's kunnen via Parnassys lezen wat er besproken is en welke acties er uitgezet zijn. De leraar, teamleider of orthopedagoog stelt ouders/verzorgers op de hoogte, overlegt met hen en/of nodigt hen uit voor een gesprek als de KCVB dit nodig acht.

Uitstroom en nazorg

Onze school/college volgt alle leerlingen maar biedt specifieke nazorg aan de leerlingen die zijn uitgestroomd richting arbeid. Dit hebben wij beschreven in een beleidsnotie nazorg. Ook leerlingen die tussentijds naar een andere school/college verhuizen worden gemonitord. Dit betekent dat wij controleren of zij nog op desbetreffende school zitten, het uitstroomprofiel wat wij hebben meegegeven klopt en of er nadere informatie nodig is. In schooljaar 2023-2024 zal er door de coördinator arbeidstoeleiding één beleidsdocument zijn gemaakt waarin alle zaken staan beschreven zoals uitstroom, nazorg, arbeidstoeleiding, stage, praktijkleren en praktijk voorbereidend onderwijs alsook hoe dit is georganiseerd en wordt geëvalueerd.

6.3 AMBITIES ONDERWIJS

Onze leerlingen hebben heel wat in hun mars. Bij de Herman Broerenstichting maken we dat zichtbaar. Door uit te gaan van hoge maar reële verwachtingen en vertrouwen te hebben in onze leerlingen, kunnen zij groeien, blijven zij geboeid en komen ze tot bloei.

In het strategisch beleidsplan 2022-2026 is als koersuitspraak opgenomen: 'Leerlingen boeien en laten bloeien'.

In 2026 hebben we het volgende bereikt:

Onze locaties verschillen van elkaar, net zoals onze leerlingen verschillen. In lijn met ons uitgangspunt dat elke locatie zijn eigen onderwijsbeleid ontwikkelt vinden we het belangrijk dat de locaties zelf invulling geven aan deze koersuitspraak. In de nieuwe schoolplannen van de locaties worden aan deze koersuitspraak doelen verbonden die passend zijn bij de locatie.

Ambities onderwijs		
ONDERWERP	AMBITIE	TIJDPAD
Pedagogisch klimaat	De opgedane kennis en vaardigheden m.b.t. culturele diversiteit en traumasensitief onderwijs is een expertise die we binnen de hele locatie kunnen inzetten.	2023-2025
Pedagogisch klimaat	Het beleid t.a.v. het pedagogisch klimaat en veiligheid is geborgd in de organisatie en wordt elke twee jaar in het MT geëvalueerd, indien nodig bijgesteld en besproken in de afdeling overleggen.	2024-2025
Pedagogisch klimaat	De opgedane kennis en vaardigheden m.b.t. het model van em. Prof. Dr. Anton Došen is een expertise die we binnen de hele organisatie kunnen inzetten. Dit model zit standaard in het inscholingsprogramma voor nieuwe collega's.	2023-2027
Didactiek	Teach Like a Champion en De Vreedzame School zijn geborgd in ons onderwijs. Deze programma's zitten standaard in het inscholingsprogramma voor nieuwe collega's, waarbij ook andere collega's zich kunnen aanmelden binnen het scholingsaanbod voor een herhaling. Tevens worden deze programma's meegenomen in de observaties van de Vaardigheidsmeter (VHM).	2023- 2025
Didactiek	Er wordt gewerkt met een vast lesvoorbereidingsformat op elke afdeling	2023-2024
Didactiek	Er wordt door leraren samen lessen gemaakt, bij elkaar geobserveerd en van feedback voorzien. De les kan daarna bijgesteld worden en opgeslagen in de lessensbibliotheek op sharepoint	2023-2027
Taal	Na een gedegen onderzoek naar aanbod, middelen en eventueel benodigde scholing zal er een plan worden gemaakt m.b.t. het woordenschatonderwijs en indien mogelijk daaraan gekoppeld	2023-2027

	Nederlands als tweede taal onderwijs (NT2) en zal dit zijn geïmplementeerd in het regulier SO en VSO (indien haalbaar ook de OZG's).	
Lichamelijk welzijn, alertheid, contact, communicatie en een stimulerende tijdsbesteding (LACCS)	Het LACCS-programma is geïmplementeerd in onze onderwijszorggroepen. Leraren en onderwijsassistenten die starten met het werken in een onderwijszorggroepen dienen deze opleiding binnen 4 jaar te hebben afgerond. Dit gefaciliteerd in tijd en op kosten van de stichting.	2025-2026
Lichamelijk welzijn, alertheid, contact, communicatie en een stimulerende tijdsbesteding (LACCS)	Er vindt een oriëntatie op meerwaarde en draagvlakonderzoek plaats of het LACCS-programma ingezet zou kunnen worden in alle reguliere ZML- groepen, binnen een afdeling of specifieke groepen binnen een afdeling.	2023-2025
Industrieel werk (Zedemo)	Alle collega's in het VSO zijn getraind in het aanbieden en de werking van het programma Zedemo en zit vervolgens verder in het standaard nascholingsaanbod.	2023-2025
Sociaal- maatschappelijke "ontwikkeling en burgerschap	Vaststellen van een eigen norm, waar we behaalde opbrengsten tegen af kunnen zetten om deze vervolgens te analyseren, evalueren en ons aanbod en wellicht scholing daarop aan te passen. Tevens ontwikkelen we een format om deze opbrengsten per leerlingen, per groep en op schoolniveau in kaart te brengen zodat wij op deze drie gebieden alles en iedereen kunnen volgen, We onderzoeken de mogelijkheid om een eigen leerlijn te ontwikkelen, die volgens de streefplanning wordt aangeboden.	2023-2025
Beleid inzake arbeidstoeleiding, (vervroegde) uitstroom, stages, praktijkleren, praktijk voorbereidend onderwijs en nazorg	Er is één beleidsdocument waarin alle zaken inhoudelijk staat beschreven, hoe zaken zijn georganiseerd en worden geëvalueerd.	2023-2024
"Geef mij de vijf" De Praktische methodiek voor omgang met autisme	Onderzoeken naar de mogelijkheid de methodiek van 'geef me de vijf' te implementeren op onze locatie. Te starten met de afdeling van het SO. We gaan eerst inventariseren wie de basiscursus hebben gedaan en degenen die dit niet hebben gedaan, dit aanbieden. Daarna de gaan we kijken of de verdiepingscursus (in-company) kunnen gaan aanbieden en een plan kunnen maken om dit te implementeren.	2024-2027

7 MEDEWERKERS

7.1 ONZE MEDEWERKERS

Professionalisering

Op onze school werken deskundige en betrokken medewerkers. Ze zijn de drijvende kracht achter onze school. Onze medewerkers kennis van de doelgroep en hebben vaardigheden om te gaan met de doelgroep. Zij kunnen op een professionele wijze kijken naar de ontwikkeling en de onderwijs -en ondersteuningsbehoefte van de leerlingen met het besef dat het naast een veilige omgeving voor de leerling ook wel eens mag schuren Dit geeft hen de handvatten om zich staande te houden in de maatschappij. De medewerkers maken in hun dagelijks handelen zichtbaar waar wij voor gaan en waar wij voor staan. Al deze aspecten zorgen ervoor dat de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers binnen de Herman Boerenstichting een belangrijke plaats inneemt. Hiertoe hebben wij het scholingsbeleid ontwikkeld wat bestaat uit o.a. een jaarlijks professionaliseringsaanbod voor alle medewerkers, een inscholingsprogramma voor nieuwe medewerkers, teamscholing op locatie niveau en individuele scholing. Binnen onze scholen is veel expertise aanwezig. We stimuleren teamleden om hun talenten, expertise, kennis en vaardigheden binnen de school/stichting in te zetten. Dit vraagt om kennis en onderkenning van de eigen talenten en valkuilen. Medewerkers dienen eigenaarschap te pakken over de eigen ontwikkeling en professionalisering.

Bevoegde en bekwame leraren

Om binnen de Herman Broerenstichting als leraar te kunnen werken dienen medewerkers te beschikken over de juiste bevoegdheid of zicht te hebben op het behalen van de lesbevoegdheid binnen twaalf maanden na benoeming. Het instrument VaardigheidsMeter (VHM) geeft ons inzicht in de mate van bekwaamheid van de leraar. Het instrument meet de leraren en assistenten op verschillende indicatoren op een objectieve wijze via observatielijsten die speciaal zijn ontwikkeld voor het lesgeven en begeleiden van ZML-leerlingen en EMB-leerlingen. In de gesprekkencyclus bespreken we de sterke kanten en hoe leraren zich kunnen ontwikkelen in hun bekwaamheid en kunnen zij daarbij gebruik maken van het professionaliseringsaanbod. Het bekwaamheidsdossier van de medewerker maakt onderdeel uit van het digitale personeelsdossier. Het wordt beheerd door de medewerker zelf waarmee zij eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen op het gebied van de kwaliteit van hun beroepsuitoefening en professionalisering.

Om onze ervaren en kundige onderwijsassistenten de mogelijkheid te bieden om de lesbevoegdheid basisonderwijs te halen zijn we in samenwerking met de LOI Hogeschool en bureau Sterk gestart met een opleidingstraject waarbij de verworven competenties en werkervaring omgezet kunnen worden voor vrijstellingen van de studie. Door deze opleidingsmogelijkheid onder de aandacht te houden van de onderwijsassistenten kunnen de komende jaren onderwijsassistenten intern opgeleid worden tot bevoegde leraren. Zo kunnen we collega's aan ons binden en aantrekkelijk zijn voor potentiële medewerkers.

Organisatiestructuur managementteam

Voorafgaand aan het opstellen van dit schoolplan is op de locaties een nieuwe organisatiestructuur van de managementteams doorgevoerd. Voor elke afdeling (SO, VSO en OZG) is een teamleider benoemd. Door de aanstelling van teamleiders creëren we meer duidelijkheid. Door inzichtelijk te maken wie waar verantwoordelijk voor is wordt teamleden de mogelijkheid geboden om de juiste persoon met de juiste vraag te benaderen. De aansturing en begeleiding van teamleden ligt niet meer alleen bij de locatiedirecteur. De teamleiders zijn verantwoordelijk voor de betreffende afdeling. De uitwerking van de nieuwe organisatiestructuur zal de komende jaren meer vorm krijgen.

Gesprekkencyclus

De gesprekkencyclus omvat een beschrijving van personeelsgesprekken welke gericht zijn op de professionele ontwikkeling van onze medewerkers. Om medewerkers blijvend te stimuleren in hun verantwoordelijkheid voor de eigen ontwikkeling is een aanpassing van de gesprekkencyclus nodig om te komen tot een moderne HR-gesprekkencyclus.

Verzuimbeleid

Een verzuimpercentage boven onze norm en een toenemend aantal langdurig arbeidsongeschikte medewerkers vraagt om een andere aanpak van ons huidig verzuimbeleid. Ons doel blijft om onder het landelijk gemiddelde verzuimpercentage te blijven. Elk schooljaar presenteert de medewerker personeel van het bestuur de verzuimcijfer en de daaruit voortkomende andere aanpak, acties en afspraken met het hele team.

Professionele cultuur

In het strategisch beleidsplan 2023-2027 is als ambitie geformuleerd: 'Medewerkers boeien en laten groeien'. Medewerkers nemen verantwoordelijkheid voor hun eigen ontwikkeling, voor de ontwikkeling van de organisatie en de ontwikkeling van de leerlingen. Samen zorgen we voor een prettige en professionele cultuur. We willen toewerken naar een cultuur waarin iedere medewerker ruimte ervaart om mee te denken, zich verantwoordelijkheid voelt voor ontwikkelingen en beleid en de vrijheid voelt om zichzelf te zijn en zijn stem te laten horen. Hierdoor bestaat de schoolorganisatie uit zelfstandige en doelgerichte collega's die vraaggericht de werkzaamheden uitvoeren. De directie en medewerkers richten zich voortdurend op de ontwikkeling van een professionele cultuur waar feedback geven en ontvangen een belangrijk onderdeel van is. Dat vraagt van leidinggevenden een coachende, faciliterende en inspirerende managementstijl. Daarmee focussen we op het scheppen van een cultuur waarin medewerkers gemotiveerd het beste van zichzelf geven om het beste in een ander te ontwikkelen. We willen leren met en van elkaar, gericht op eigen verantwoordelijkheid en een onderzoekende houding door o.a. collegiale (video) consultatie.

7.2 AMBITIES MEDEWERKERS

Om het beste uit onze leerlingen te halen, halen we het beste uit onszelf. De Herman Broerenstichting heeft aandacht en zorg voor de medewerkers. Duidelijkheid in de taken en verantwoordelijkheden, inzetten van expertise en specialismes, het voeren van de professionele dialoog, het blijven verbeteren en ontwikkelen en het samen verantwoordelijk zijn voor de school, maakt dat onze medewerkers geboeid blijven, groeien en tot bloei komen.

In het strategisch beleidsplan 2022-2026 is als koersuitspraak opgenomen: ‘Medewerkers boeien en laten groeien’.

In 2026 hebben we het volgende bereikt:

1. Medewerkers weten wie waar verantwoordelijk voor is. Er is duidelijkheid over de rollen en verantwoordelijkheden van onze medewerkers binnen onze organisatie.
2. Medewerkers nemen zelf initiatief, pakken op wat bij hun verantwoordelijkheid past en weten de juiste persoon met de juiste vraag te benaderen.
3. Medewerkers voeren de professionele dialoog over hun functioneren, de ontwikkeling van de leerlingen, de eigen ontwikkeling en ambities, de toegevoegde waarde voor de organisatie, de samenwerking in de school en op inhoud.
4. Medewerkers voelen zich verbonden met de organisatie, voelen zich (mede)eigenaar van de locatie en voelen zich verantwoordelijk voor hun afdeling.
5. Medewerkers maken gebruik van elkaars expertise. Medewerkers hebben hun eigen expertise, specialisme en talenten in beeld gebracht.

Ambities medewerkers		
ONDERWERP	AMBITIE	TIJDPAD
Expertise delen	Collega's gaan 2 keer per schooljaar een dagdeel op klassenbezoek bij een collega en leren van elkaar door collegiale consultatie	2023-2027
Feedback geven en ontvangen	Medewerkers kunnen op professionele wijze en zonder 'drempels' feedback geven en ontvangen.	2024-2027
Transparantie	Medewerkers bespreken vragen, zorgen en mededelingen met de juiste persoon in de organisatie en hebben kennis van de zorgstructuur binnen de HBS om volgens de juiste lijnen en volgorde te handelen. Ieder neemt zijn verantwoordelijkheid.	2023-2024
Professionalisering	Medewerkers doen mee, leren van de teamscholing, individuele scholing en delen hun opgedane kennis met collega's.	2023-2027
Professionalisering	Medewerkers werkzaam in de onderwijszorggroepen behalen binnen 4 jaar hun LACCS-diploma	2023-2027
Professionele (leer)cultuur	Medewerkers willen leren met en van elkaar, gericht op eigen verantwoordelijkheid en met een onderzoekende houding.	2023-2027

Inscholingsprogramma Herman Broerenstichting	Komende twee schooljaren met een ontwikkelgroep (stichting breed) structureel evalueren en indien nodig bijstellen. Zo komen we tot een volwaardig programma.	2023-2025
--	---	-----------

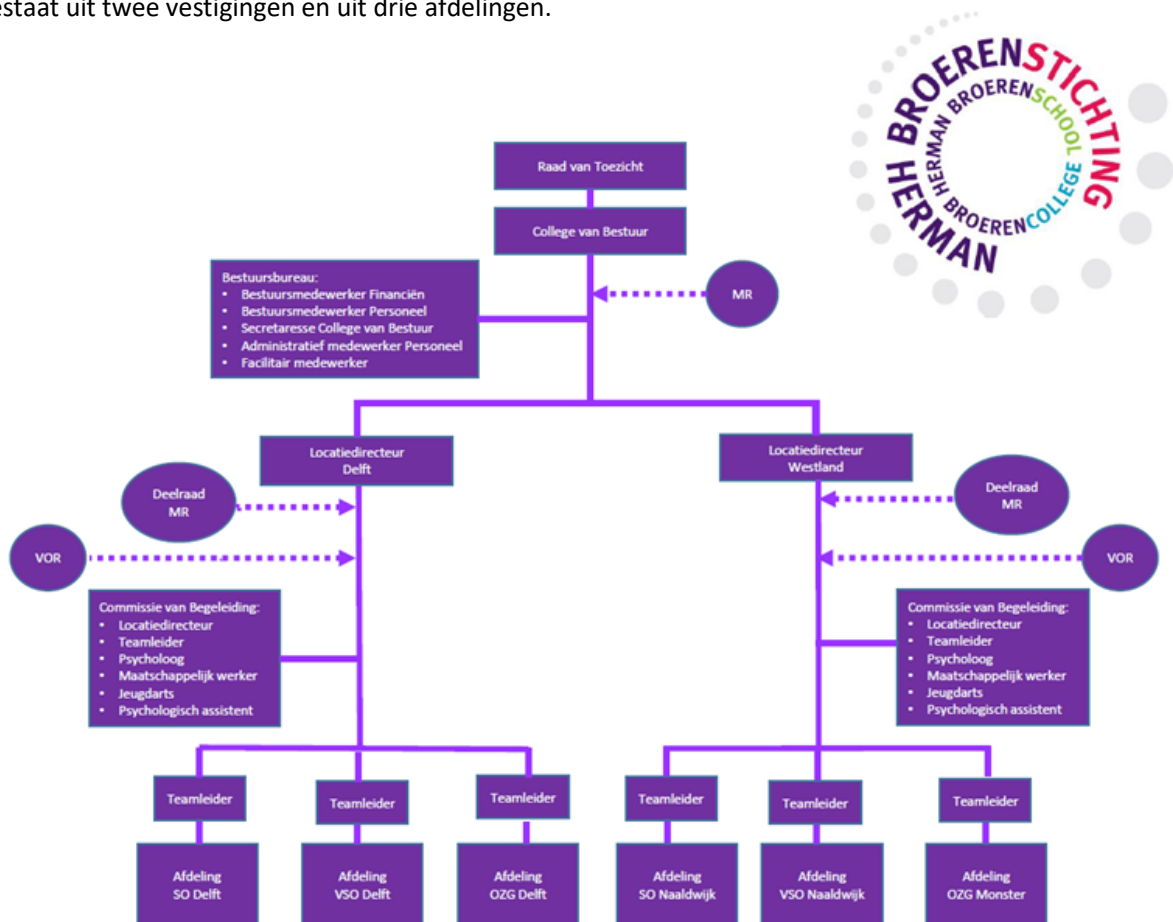
8 ORGANISATIE

8.1 ONZE ORGANISATIE

Organisatiestructuur

De Herman Broerenschool valt samen met het Herman Broerencollege onder het bevoegd gezag van de Herman Broerenstichting, opgericht op 1 oktober 1970. Alle scholen van de Herman Broerenstichting bieden onderwijs aan Zeer Moeilijk Leren Kinderen (ZMLK) en Ernstig Meervoudig Beperkte leerlingen (EMB). Het bestuur en de directie van de Herman Broerenstichting hebben hun lange termijn doelen uitgewerkt in het strategisch beleidsplan 2022-2026 (zie voor een overzicht van doelen de bijlagen).

De Herman Broerenstichting kent twee locaties: De locatie Delft en de locatie Westland. Elke locatie bestaat uit twee vestigingen en uit drie afdelingen.

Het managementteam (locatiedirecteur en teamleiders) geeft, onder eindverantwoordelijkheid van de bestuurder van de Herman Broerenstichting, leiding aan de locatie.

De locatiedirecteur is tevens voorzitter van de Commissie van Begeleiding waar ook de teamleider, psycholoog/orthopedagoog, de schoolmaatschappelijk werker, jeugdarts (JGZ) en psychologisch assistent deel van uitmaken. Elke locatie heeft de beschikking over een ouderraad en een deelraad MR (medezeggenschapsraad).

De locatiedirecteur bepaalt, in samenwerking met de MT -leden, het beleid van de school. De deelraad MR is zijn sparringpartner. Samen werken zij, in dialoog en met scherpte, aan de missie en visie van de school.

Evenredige vertegenwoordiging vrouwen in de schoolleiding

Conform artikel 30 van de Wet op de expertisecentra dient het bevoegd gezag ten behoeve van de directie van elk van zijn scholen, indien er van een ondervertegenwoordiging van vrouwen in de directie sprake is, eenmaal in de 4 jaar een document inzake evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding op te stellen. Binnen de Herman Broerenstichting is hiervan geen sprake. Op 1 januari 2022 is er binnen de managementteams een verdeling van 37,5% man en 62,5% vrouw.

Privacy beleid

Het onderwijs is in toenemende mate afhankelijk van informatie en ICT. De hoeveelheid informatie, waaronder persoonsgegevens, neemt toe door o.a. ontwikkelingen als gepersonaliseerd leren met ICT. Het is belangrijk om informatie goed te beschermen en veilig en verantwoord met persoonsgegevens om te gaan. De afhankelijkheid van ICT en persoonsgegevens brengt nieuwe kwetsbaarheden en risico's met zich mee. Het goed regelen van informatiebeveiliging en privacy (afgekort tot IBP) is noodzakelijk om de gevolgen van deze risico's tot een aanvaardbaar niveau te reduceren en de voortgang van het onderwijs en de bedrijfsvoering optimaal te kunnen waarborgen. Daarom beschikt onze school over een informatiebeveiligings- en privacy beleid (inclusief protocollen) waarin staat hoe wij met informatiebeveiliging en privacy omgaan.

De belangrijkste kenmerken omtrent informatiebeveiliging en privacy van onze school zijn:

- Het waarborgen van de continuïteit van het onderwijs en de bedrijfsvoering.
- Het garanderen van de privacy van alle betrokkenen waarvan De Herman Broerenstichting persoonsgegevens verwerkt, waaronder leerlingen, hun ouders/verzorgers en medewerkers.
- Beveiligings- en privacy-incidenten voorkomen en de eventuele gevolgen hiervan beperken.

Het informatiebeveiligings- en privacy beleid is erop gericht om de kwaliteit van de verwerking van informatie en de beveiliging van persoonsgegevens te optimaliseren waarbij er een juiste balans moet zijn tussen privacy, functionaliteit en veiligheid. Het uitgangspunt is dat de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen (o.a. medewerkers, leerlingen en hun ouders/verzorgers) wordt gerespecteerd en dat De Herman Broerenstichting voldoet aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Communicatie vanuit de Stichting

Goed met elkaar communiceren is één van de belangrijkste kenmerken van een professionele cultuur: openheid, eerlijkheid, echt naar elkaar luisteren en de intentie om elkaar te begrijpen is in onze school van groot belang. De meeste interne communicatie vindt plaats binnen de locatie. Maar ook vanuit het bestuursbureau wordt er gecommuniceerd met de medewerkers. Na elk bestuursoverleg worden de medewerkers per email geïnformeerd over datgene wat er is besproken. Eén keer per jaar gaat de bestuurder in gesprek met de medewerkers van de verschillende locaties over hun o.a. welbevinden binnen de locatie. Aan het maandelijks bestuursoverleg nemen deel de bestuurder, de twee locatiedirecteuren, de bestuursmedewerker Personeel en de bestuursmedewerker financiën. De secretaresse van de bestuurder verzorgt de notulen.

Interne communicatie

Op onze locatie Delft zijn we gericht op het creëren van betrokkenheid van de medewerkers op het werk en op de school om op die manier de kwaliteit van de school te optimaliseren. Tevens vinden wij een balans tussen werk en privé ook een belangrijk aspect om medewerkers duurzaam in te kunnen zetten. Met plezier naar je werk gaan is een voorwaarde om goed te kunnen functioneren. De communicatie binnen de locatie geschiedt op diverse manieren. Naast de persoonlijke gesprekken, de mail, de jaarplanning is de teamagenda de leidende factor binnen de organisatie. Qua communicatiegedrag vinden we het volgende belangrijk: zaken worden op de juiste plaats besproken/vergaderingen worden goed voorbereid/op vergaderingen is sprake van actieve deelname/In beginsel spreekt iedereen namens zichzelf/we geven elkaar respectvolle feedback en accepteren ook feedback van anderen.

Communicatie met ouders/verzorgers

Goede contacten met ouders vinden wij van groot belang, omdat school en ouders dezelfde doelen nastreven: de algemeen menselijke en de cognitieve ontwikkeling van (hun) kinderen. Ouders zien we daarom als gelijkwaardige gesprekspartners. Voor de leraren zijn de inzichten van de ouders essentieel om het kind goed te kunnen begeleiden. En voor de ouders is het van belang dat zij goed geïnformeerd worden over de ontwikkeling van hun kind. De communicatie naar ouders door zowel de leerkracht, teamleider als locatiedirecteur geschiedt voornamelijk door PARRO. Het sociale media middel van Parnassys. Uiteraard is er ook veel telefonisch -en mailcontact met ouders/verzorgers. Ouders worden formeel twee maal per schooljaar uitgenodigd om de ontwikkeling en opbrengsten te bespreken. Bij het tweede gesprek (aan het einde van het schooljaar) wordt tevens het OPP geëvalueerd en door hen ondertekend

Managementteam (MT)

Het managementteam bestaat uit de locatiedirecteur (tevens voorzitter) en de drie teamleiders. De administratief medewerker notuleert. Na elke MT-vergadering worden de medewerkers per email geïnformeerd over datgene wat er is besproken.

Afdelingsoverleg

Eén keer per drie weken is er een afdelingsoverleg. Elke afdeling bespreekt daar zaken op beleidsniveau en/of organisatorische/formatieve zaken. De teamleider is voorzitter en de leraren zijn verplicht aanwezig als dit op hun werkdag valt. De collega's kunnen via de teamleider punten inbrengen voor de agenda van het afdelingsoverleg. De onderwijsassistenten en zorgmedewerkers kunnen worden gevraagd bij een specifiek agendapunt aanwezig te zijn. De leraren die aanwezig waren bij het afdelingsoverleg bespreken de uitkomsten, conclusies, acties met de duo collega en haar onderwijsassistenten/zorgmedewerkers. Tevens zijn er notulen gemaakt van het overleg en kunnen deze doorgenomen worden.

Briefing

Bij de start van de werkdag is er op elke locatie een kort moment waarop lopende zaken worden besproken met het gehele team.

Planning

We streven naar een efficiënte organisatie met een hoog rendement. De teamagenda is de leidende factor in de organisatie en is altijd up to date. Tevens kunnen we via dit systeem diverse ruimtes reserveren en is dit voor iedereen inzichtelijk. Het doel van het MT is elk schooljaar om aan het einde daarvan doorgaans alles te hebben gepland voor het schooljaar erna. Het gaat hier om alle bestuursoverleggen, MT's, (K)CVB's, en afdelingsoverleggen. Het is aan de ontwikkel -en werkgroep zelf om aan het begin van het schooljaar de overleggen te plannen. Ook vele externe overleggen zijn doorgaans gepland voor het schooljaar erna.

Taakbeleid

Het uitgangspunt van het taakbeleid van de Herman Broerenstichting is het werkverdelingsplan van de locatie en de jaartaak van elke collega. Hiermee is de werkverdeling vooral een zaak van het team, net zoals dat het geval is bij de verdeling van de werkdrukmiddelen.

In het werkverdelingsplan neemt het team besluiten over:

- Verdeling van de te geven lessen/groepen over de leraren.
- Verhouding tussen lesgevendende taken en overige taken.
- Tijd voor vóór- en nawerk.
- Welke taken het team doet binnen de gestelde kaders.
- Tijd binnen en buiten de klas voor onderwijsondersteunend personeel.
- Pauzes.
- Aanwezigheid op school.
- Besteding van de werkdrukmiddelen.

Het werkverdelingsplan dient mede als basis voor hetgeen er bij collega's in de jaartaak zal staan. Hieruit kan men afleiden hoeveel uren er ingezet dienen te worden voor naschoolse taken, scholing en duurzame inzetbaarheid. Vervolgens doet de directie suggesties m.b.t. naschoolse taken. De medewerkers kunnen ook zelf suggesties aangeven binnen de jaartaak inzake scholing en duurzame inzetbaarheid.

Ontwikkel -en werkgroepen

Medewerkers worden gekoppeld aan diverse ontwikkel -en werkgroepen op basis van expertise, affiniteit en beschikbaarheid. De uren hiervoor komen uit de naschoolse taken. Het doel van ontwikkelgroepen is via een 'bottom up model' de doelen m.b.t. beleidszaken, organisatorische zaken en implementatie van (nieuwe) middelen te bewerkstelligen. De ontwikkelgroepen dienen beleid te implementeren, door te ontwikkelen, evalueren en bijstellen. De ontwikkelgroepen zorgen er tevens voor dat er voldoende materialen aanwezig zijn, zij zorgen voor vernieuwende materialen en zij zijn verantwoordelijk voor het juiste gebruik van het huidige materiaal. Ze ondersteunen indien nodig de collega's hierbij.

Beleidsstukken dienen wel altijd uiteindelijk goedgekeurd te worden door het MT. Werkgroepen zorgen voornamelijk voor het organiseren van de diverse feesten, projecten en speciale aangelegenheden zoals de Kinderboekenweek en de Nationale voorleesdagen. De werkgroepen maken een (tijds)planning, een begroting en aan het einde een jaarverslag waarin o.a. de aandachtspunten staan voor verbetering voor een volgende keer. Aan elke ontwikkelgroep is een teamleider verbonden voor sturing, advies en monitoring.

Groepssamenstelling

De school gaat in het SO uit van combinatieklassen op basis van onderwijs(zorg)behoeften en daarna leeftijd. In het algemeen kun je uitgaan van onderstaande verdeling (onze groepen hebben kleuren):

- Oranje: leeftijd van 4 - 8 jaar
- Rood: leeftijd van 6 - 8 jaar
- Geel: leeftijd van 8 - 10 jaar
- Blauw: leeftijd van 9 - 11 jaar
- Groen: leeftijd van 10 - 13 jaar (hierna gaan ze doorgaans naar het VSO)

In het VSO worden leerlingen ingedeeld naar uitstroomprofiel en leeftijd:

- Brugklas arbeid: leeftijd 12 t/m 14 jaar
- Brugklas dagbesteding: leeftijd 12 t/m 14 jaar
- Praktijkgroep arbeid: 14 t/m 16 jaar
- Eindgroep dagbesteding: leeftijd 14 t/m max. 20 jaar
- Eindgroep arbeid: leeftijd 16 t/m max. 20 jaar

Onderwijszorggroepen

Er zijn 4 onderwijszorggroepen (A, B, C en D). De leerlingen worden in de eerste plaats ingedeeld op onderwijszorgbehoefte en in de tweede plaats op leeftijd. Dit geeft verschillende leeftijden binnen een groep. Grofweg kun je stellen dat groep A en B leerlingen hebben met een leeftijd van 4 jaar t/m 10 jaar en de groepen C en D met een leeftijd vanaf 10 jaar tot maximaal 20 jaar.

Overgang van het SO naar het VSO

We willen ervoor zorgen, dat onze leerlingen soepel instromen in ons voortgezet speciaal onderwijs. Op basis van het uitstroomprofiel, leeftijd, IQ, het OPP, ontwikkeling van de mondelinge taal, de sociaal - emotionele ontwikkeling en het leren leren bepaalt de CVB i.s.m. de leerkracht of een leerling in een brugklas (arbeid / dagbesteding of onderwijszorggroep geplaatst kan worden. Naast een administratieve overdracht vindt er altijd een overdracht plaats tussen de collega's van het SO en VSO. Deze overdracht bestaat uit een gesprek tussen de leraren over de leerling. In één van de laatste weken voor de zomervakantie organiseren wij een visitemomenten, waarbij de leerlingen uit het SO die naar het VSO gaan een dagdeel of enkele dagdelen op visite kunnen komen en kennis kunnen maken met de nieuwe leerkracht/ onderwijsassistent(en), leerlingen, klaslokaal, gebouw, ruimtes en materialen. Ouder worden uitgenodigd voor een informatie bijeenkomst waarbij teamleider, arbeidscoördinator en maatschappelijk werker aanwezig zijn. Ook krijgen de ouders een rondleiding door het gebouw.

Naschoolse opvang door zorgpartner Ipse De Bruggen

De ouders van onze school kunnen gebruik maken van voorzieningen met betrekking tot de naschoolse opvang: Onze zorgpartner Ipse de Bruggen zorgt voor deze opvang (*De Boomhut*) en is op loopafstand van de locatie aan de Clara van Sparwoudestraat. De leerlingen worden door de medewerkers van *de Boomhut* opgehaald. De tussenschoolse opvang wordt intern geregeld en wij bieden geen voorschoolse opvang. De bekostiging van de buitenschoolse opvang wordt geregeld via de gemeente.

Veiligheid

De Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege werken aan een voor de leerlingen veilige school met een veilig klimaat. Naar school gaan moet leuk zijn. Veel van onze leerlingen bezoeken onze school een flink aantal jaren. Wij vinden dat onze school veilig moet zijn. Daarmee bedoelen we dat onze leerlingen zichzelf moeten kunnen zijn, zodat zij op een goede manier zichzelf kunnen ontwikkelen. Om onze school nog veiliger te maken hebben we allerlei maatregelen genomen. Deze maatregelen hebben zowel met de sociale als de fysieke schoolveiligheid te maken. De Herman Broerenstichting heeft daartoe een integraal veiligheidsplan gemaakt met daarin alle aspecten van veiligheid van onze locaties.

Het ruimtelijk domein (de fysieke schoolveiligheid)

In het ruimtelijk domein staan het gebouw en de directe omgeving centraal. In het gebouw gaat het om het stellen, beschrijven en handhaven van de Arbowet en de gedragsregels voor leerlingen. Verder wordt de bedrijfshulpverlening geregeld en uitgevoerd.

Institutioneel domein

In het institutioneel domein staat de samenwerking met externe partners in het middelpunt. Er kan daarbij een onderscheid gemaakt worden tussen partijen waarmee functioneel samengewerkt wordt (instelling voor opvang van jongeren, jeugdzorg, stagebedrijven) en partijen waaraan volgens de normen voor governance verantwoording afgelegd wordt (de zogenaamde stakeholders).

Het sociaal domein (de sociale schoolveiligheid)

In het sociaal domein komt de sociale veiligheid aan de orde en daarmee het pedagogisch klimaat van onze school. Het pedagogisch klimaat wordt bepaald door de wijze waarop de lessen gegeven worden en de vorm waarin de begeleiding georganiseerd is. Hoe meer beide geïntegreerd zijn, hoe veiliger de school wordt. Dit domein heeft daarom ook raakvlakken met het onderwijskundig domein. De sociale schoolveiligheid betreft zaken die te maken hebben met psychosociale belasting van leerlingen en personeel. Hieronder vallen seksuele intimidatie, agressie en geweld, (digitaal) pesten, discriminatie en homo-intimidatie. Met de politie in Delft is afgesproken dat bij bijzondere problemen binnen of buiten de school overlegd kan worden met de wijkagent.

Het onderwijskundig domein

Veiligheid kan worden gewaarborgd door middel van aantrekkelijk onderwijs. Uitgaande van de stelling dat aantrekkelijk vormgegeven onderwijs tot tevreden leerlingen leidt, kan aangenomen worden dat dit ook tot minder gedragsproblemen bij leerlingen leidt en daarmee tot een veilige school. Er wordt binnen dit domein dus een directe relatie gelegd tussen het primaire proces en de mate van veiligheid.

De Herman Broerenstichting heeft vanwege de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling de leden van de Commissie van Begeleiding, de locatiedirecteuren en de intern begeleiders opgeleid tot erkende aandachtfunctionarissen. Deze teamleden hebben een specifieke deskundigheid op het gebied van kindermishandeling en huiselijk geweld. 43% van de teamleden van de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege is getraind in het herkennen van signalen van kindermishandeling. Een grote groep collega's heeft de training 'vlaggensysteem' gevolgd. Dit is een programma om seksueel gedrag van leerlingen en jongeren te duiden en er adequaat op te reageren. Minimaal één keer per jaar wordt dit thema besproken op een afdelingsvergadering. Jaarlijks plant de CVB een intervisie bijeenkomst om onze expertise te blijven delen en vergroten.

Monitoren van de veiligheid

Jaarlijks wordt de veiligheid van de leerlingen gemonitord. Dit doen wij met een speciaal voor onze leerlingen ontwikkeld instrument (Qschool).

De veiligheid van medewerkers monitoren wij via het medewerkerstevredenheidsonderzoek dat één keer per drie jaar plaatsvindt en de RI&E die één keer in de vier jaar plaatsvindt.

Veiligheid locatie Delft

Het (ortho) pedagogisch handelen van de teamleden op de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege leidt tot een veilige en motiverende leer-, werksituatie voor zowel de leerlingen als de teamleden van de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege. Door het werken met het 'model' van em. prof. dr. Anton Došen (emotionele ontwikkeling bij mensen met een verstandelijke beperking) stemmen wij ons onderwijs, de zorg en ons handelen af op de leerling, dagen wij hen uit hun grenzen te verleggen en bereiden wij hen op deze manier voor op de maatschappij. Daarbij zorgen wij altijd voor toezicht om de veiligheid te waarborgen. Integraal wordt gewerkt aan schoolveiligheid en leerlingen en teamleden gaan op een respectvolle manier met elkaar om waarbij begrip en kennis van andere culturen aan de basis ligt. In de vestigingen hangen zichtbaar de grondwetregels van 'De Vreedzame School'. De Vreedzame School is een programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap. De Vreedzame School maakt dat er in de klas en in de school situaties uit de dagelijkse praktijk kunnen worden geoefend.

Alles over de schoolveiligheid van de locatie Delft staat beschreven in het beleidsdocument pedagogisch klimaat & conflicthantering 2020. Dit document wordt in 2023 geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

ARBO -beleid

De Herman Broerenstichting streeft naar optimale arbeidsomstandigheden voor haar personeel. Het Arbobeleid is gericht op waarborging van de veiligheid en gezondheid van medewerkers en op het voorkomen en beheersen van psychosociale arbeidsbelasting.

Om dit te bereiken, organiseren het bestuur en de directie de school op een zodanige wijze dat onaanvaardbare risico's in principe zijn uitgesloten. Vermijdbaar verzuim door ziekte en arbeidsongeschiktheid wordt zo veel mogelijk tegengegaan. Op bestuursniveau worden hiervoor jaarlijks realistische doelen vastgesteld en geëvalueerd. Seksuele intimidatie, agressie, geweld, pesten en discriminatie worden actief bestreden. Dit is op schoolniveau zichtbaar in protocollen. Verder is het streven om personeelsleden zo goed en breed mogelijk in te zetten. Speciale aandacht gaat uit naar de inzet van nieuw personeel, ouderen, herintreders en arbeidsgehandicapten.

De doelstellingen van het Arbobeleid worden in samenhang met de schooldoelstellingen geformuleerd. Dit gebeurt in overleg met bestuur, directie en medezeggenschapsraad. De vastgestelde doelstellingen zijn onderwerp van het overleg tussen bestuur en directie en worden opgenomen in het jaarplan. Naar aanleiding van de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) wordt een plan van aanpak opgesteld zodat dit door bestuur, directie en medezeggenschapsraad kan worden gemonitord.

In 2023 is er op de locatie Delft per vestiging een preventiemedewerker opgeleid en aangesteld. De preventiemedewerker helpt mee om de werkomgeving en de werkomstandigheden in de school gezond en veilig te houden. De preventiemedewerker geeft daartoe advies over Arbo-zaken aan collega's en aan de locatiedirecteur.

Het bevoegd gezag heeft met de Arbo Unie een dienstverleningsplan afgesloten op basis van het eigen-regiemodel. Bestuur, directie en medewerkers worden ondersteund door de bedrijfsarts. Het contract garandeert de wettelijke noodzakelijke begeleiding en heeft tot doel de preventie van ziekte en arbeidsongeschiktheid te verbeteren. Maandelijks vindt er op de locaties een spreekuur van de bedrijfsarts plaats. Aansluitend aan het spreekuur vindt er een sociaal-medisch overleg plaats met de bedrijfsarts, locatiedirecteuren en bestuursmedewerker Personeel.

In de RI&E en in onderdelen van het driejaarlijkse medewerkerstevredenheidsonderzoek bevragen we de medewerkers over welzijnsaspecten.

In het ontruimingsplan is beschreven wat we van de leerlingen en het personeel verwachten bij calamiteiten. Op voorgeschreven plaatsen in de gebouwen hangt een ontruimingsplattegrond. Twee maal per jaar oefenen we de ontruiming met leerlingen en personeel. De school beschikt over voldoende gekwalificeerde bedrijfshulpverleners en gediplomeerde EHBO-ers. Alle gebouwen beschikken over AED-apparatuur.

Verschillende bedrijven die daartoe bevoegd zijn, zorgen voor een periodieke keuring van onze apparatuur en voorzieningen. Te denken valt aan de gymnastiektoestellen, lift, keukenapparatuur, douches, brandmeldinstallatie, blusmiddelen, technische middelen en apparatuur. Ook buitenspeelmateriaal en klimtoestellen op het schoolplein vallen hieronder.

Voor alle gebouwen is een gebruiksvergunning afgegeven.

Meer informatie is te vinden in het integraal veiligheidsplan van de stichting.

5 dagen gelijk model

Het MT is al geruime tijd van mening dat een 5 dagen gelijk model zowel voor de leerlingen als de organisatie een verbetering zou zijn. We zijn van mening dat de leerlingen (binnen hun eigen mogelijkheden) beter en meer zullen leren en negatief gedrag zal afnemen. Dit aangezien er een kortere dag is met minder prikkels en vermoeidheid. Tevens geeft het de organisatie meer tijd om te overleggen, zich te scholen, lessen voor te bereiden en administratie af te handelen. De werkdruk voor zowel de collega's als de leerling wordt verlaagd. De leerlingen zouden 5 dagen in de week les hebben van 8.30 tot 14.00 of 14.15. Het draagvlak vanuit het team hiervoor is positief. Wel moeten we een aantal voorwaarden creëren zoals o.a. zorgen voor voldoende naschoolse opvangplaatsen, taxivervoer en daarna de fte's en naschoolse takenbeleid afstemmen. Op dit moment stagneert het bij de naschoolse opvang enerzijds omdat er een wachtlijst is waarbij leerlingen langer dan een jaar op plaatsing moeten wachten, anderzijds omdat er veel personeelwisselingen en tekorten zijn bij de coördinatie van de naschoolse opvang en pedagogische medewerkers. Er vinden gesprekken plaats om dit probleem aan te pakken. Indien het niet haalbaar blijkt om dit probleem op te lossen zal gekeken worden naar andere aanbieders. Op het moment dat alle voorwaarden zijn gecreëerd, leggen we dit voor aan de Medezeggenschapsraad (MR) en gaan we uitgebreid de ouders/verzorgers informeren. Uiteindelijk is het nog steeds de bedoeling dat we het 5 dagen gelijk model gaan invoeren.

Kinderdagcentrum (KDC) De Regenboog

Sinds enkele jaren hebben wij KDC De Regenboog intern in ons gebouw aan de Borneostraat 2A te Delft. Dit KDC behoort bij IPSE de Brugge onze samenwerkingspartner m.b.t. de zorg. De Regenboog is een school voorbereidende groep, dat wil zeggen dat zij de cliënten begeleiden totdat zij klaar zijn om uit te stromen naar het onderwijs. Jaarlijks stromen er enkele cliënten uit naar het ZMLK-onderwijs van de Herman Broerenschool. Om de overgang naar het onderwijs zo goed mogelijk te laten verlopen vinden wij het van belang dat er een ervaren leerkracht de KDC-medewerkers helpt door expertise te delen, de klas zo optimaal in te richten, het programma op te zetten en door advies te kunnen geven. Het lerarentekort op de eerste plaats en de bekostiging hiervan op de tweede plaats hebben er helaas voor gezorgd dat dit nog niet optimaal georganiseerd is.

8.2 AMBITIES ORGANISATIE

Op de Herman Broerenstichting vragen onze leerlingen om specifieke en persoonlijke aandacht. Dit vraagt van ons om de ontwikkelingen van onze leerlingen goed te monitoren, in een professionele dialoog te bespreken en ons steeds af te vragen wat de informatie die we hebben betekent voor morgen. Dit leggen we goed uit naar onze omgeving, onze interne toezichthouders, de stakeholders, de samenwerkingspartners en de onderwijsinspectie.

In het strategisch beleidsplan 2022-2026 is als koersuitspraak opgenomen: 'Wij blijven gaan voor kwaliteit!'

In 2026 hebben we het volgende bereikt:

1. De leerlingenzorg wordt cyclisch geëvalueerd, wat goed gaat wordt geborgd, verbeterpunten worden aangepakt.
2. Het gemaakte beleid wordt gebruikt in de organisatie, wordt cyclisch geëvalueerd/bijgesteld en is een vast onderdeel van ons inscholingsprogramma.

Ambities organisatie		
ONDERWERP	AMBITIE	TIJDPAD
Pedagogisch klimaat & Veiligheid	Een veilige en prettige school zijn, die tegemoet komt aan de onderwijs en ondersteuningsbehoefte van de leerling en hen tegelijkertijd uitdaagt de grenzen te verleggen.	2023-2027
Professionalisering	Het gemaakte beleid is een vast onderdeel van ons inscholingsprogramma.	2023-2027
Planning en organisatie	Alle zaken, waarbij dat mogelijk is, worden 'voor' het nieuwe schooljaar gepland en georganiseerd. Dit zorgt voor efficiëntie, verlagen van de werkdruk en een hoger rendement. Dit komt jaarlijks terug	2023-2027
Aanpassen schooltijden	Naar een 5 -dagen gelijk model waarbij voorwaarden als naschoolse opvang, interne- en externe afstemming en draagvlak kernwoorden zijn.	2026-2027
Kinderdagcentrum (KDC) De Regenboog	Een ervaren leraar die enkele dagdelen in de week meedraait in het KDC om mee te werken aan een kwalitatief goede school voorbereidende (KDC) groep.	2024-2025

9 OPBRENGSTEN EN KWALITEIT

9.1 ONZE OPBRENGSTEN EN KWALITEIT

Opbrengsten

Op onze school/college werken we opbrengstgericht. De basis hiervoor zijn de ZML leerlijnen en de Plancius leerlijn van het CED. We werken met een streefplanning en het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Tevens werken wij cyclisch handelingsgericht en verzamelen wij systematisch informatie over de voortgang in de ontwikkeling van onze leerlingen door middel van (onafhankelijke) toetsen, observaties, resultaten van leerlingenwerk, gesprekken en het portfolio (VSO) per individuele leerling. Wij hebben de norm vastgesteld dat 75% van de doelen in de streefplanning bij uitstroom behaald moet zijn. De behaalde doelen worden, indien behaald, afgevinkt in Parnassys. Per leerling en voor de gehele groep kan afgelezen worden hoe de ontwikkeling op de vijf hoofdgebieden is geweest. Deze opbrengsten worden 2 maal per schooljaar besproken tijdens een groepsbespreking (leraar en teamleider). Tijdens deze bespreking worden de behaalde doelen van de leerlingen vergeleken met de streefplanning die per uitstroom profiel verschilt. Daarna analyseren zij de opbrengsten en kijken zij of er interventies (aanbod, klassenmanagement, didactisch/pedagogisch handelen) nodig zijn zodat deze in het werkplan opgenomen kunnen worden. Eenmaal per schooljaar bekijken we de opbrengsten schoolbreed met alle leraren. We kijken dan naar de opbrengsten per uitstroomprofiel (streefplanning t.o.v. percentage behaalde doelen binnen dat uitstroomprofiel) en analyseren we op basis daarvan of doelen wel/ niet zijn behaald en wat dit voor consequenties heeft voor bijvoorbeeld het aanbod, scholing en/of teamontwikkeling. De school/college verzamelt systematisch informatie over de voortgang van leerlingen in de ontwikkeling m.b.v. observaties, toetsen, leerlingenwerk, gesprekken en het portfolio per individuele leerling (VSO). In schooljaar 2023-2024 verwachten wij een nieuw format in gebruik te nemen waarbij we de leeropbrengsten van onze leerlingen nog beter in kaart te brengen.

Borging resultaten en opbrengsten incl. bestendinging

We streven (zo hoog mogelijke) opbrengsten na m.b.t. mondelinge taal, sociaal emotionele ontwikkeling en voorbereiding op dagbesteding en arbeid (VSO) / Leren leren (SO). Deze drie gebieden zijn leidend bij het bepalen van de uitstroom van de leerling. We achten het van belang dat de leerlingen presteren en ontwikkelen naar hun mogelijkheden en dat ze brede opbrengsten realiseren die leiden tot een passende en succesvolle uitstroom naar dagbesteding of (beschutte) arbeid. In de school - en collegegids onder het hoofdstuk onderwijsresultaten krijgt men inzage in de volgende zaken:

- * Opbrengsten n.a.v. het ontwikkelingsperspectief (SO)
- * Opbrengsten n.a.v. het ontwikkelingsperspectief (VSO)
- * Uitstroom gegevens SO
- * Uitstroom gegevens VSO
- * Certificaten volgens SVA verklaring

Kwaliteitszorg

In 2014 is in samenwerking met de KPC-groep het kwaliteitsrad ontwikkeld. Het kwaliteitsrad, waar het INK-model aan ten grondslag ligt, is een verbeelding van het systeem van kwaliteit op de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege. Het rad symboliseert de beweging van het onderwijs. Binnen de Herman Broerenschool is kwaliteitszorg een cyclisch proces met als doel integrale schoolontwikkeling. Het kwaliteitsrad is opgebouwd uit zeven tandwielen. Door aan een van de wielen te draaien, komen de andere wielen ook in beweging. De volgende tandwielen worden onderscheiden:

- Kwaliteit (PDCA) en Organisatiegedrag
- Belichten, richten, inrichten verrichten
- Missie, visie en strategische doelen
- Opbrengstgericht werken (schoolniveau)
- Handelingsgericht werken (groepsniveau)
- Personeel
- Samenwerking

Onder kwaliteitsbeleid verstaan de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege het geheel aan maatregelen waarmee een school op systematische wijze de kwaliteit van het onderwijs in brede zin bepaalt, bewaakt en verbetert. Dit is een proces dat altijd in beweging is en cyclisch verloopt. In alle lagen van de school staat de PDCA (Plan - Do - Check - Act) cyclus centraal: zowel beleidsmatig als ook bij het werken met de leerlingen.

De wet kwaliteit (V)SO 2013 en het onderzoekskader (V)SO 2021 zijn de inhoudelijke basis van het kwaliteitsbeleid van de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege.

Om de schoolorganisatie verder te ontwikkelen wordt een onderscheid te maken tussen vier fases: belichten (maken van een diagnose), richten (maken van strategische keuzes vanuit de missie en visie), inrichten (bepalen van de organisatorische consequenties) en verrichten (uitvoeren van de doelen). Vervolgens stellen we vast op welk gebied actie ondernomen dient te worden.

Op het einde van elke schoolplanperiode wordt uitgebreid belicht hoe ver we gevorderd zijn met de kwaliteitszorg. Wij gebruiken hierbij o.a. de volgende input:

- Het strategisch beleidsplan
- Het laatste schoolplan en jaarplan
- De tevredenheidsonderzoeken (ouders, leerlingen en medewerkers)
- Onderzoeken van de onderwijsinspectie
- Landelijke, regionale en plaatselijke ontwikkelingen
- Vervolgen van verbeteracties (van ontwikkeling naar implementatie en borging)
- Resultaten van de vaardigheidsmeter.
- Zelfevaluatie gebaseerd op het onderzoekskader (V)SO 2021
- SWOT-analyse

De resultaten worden opgenomen als ontwikkelpunten voor de komende schoolplanperiode. Vanuit deze ontwikkelpunten worden aandachtspunten geselecteerd voor het nieuwe jaarplan.

Er vindt een intensieve samenwerking plaats met zorginstelling Ipse de Bruggen. Zij zorgen voor de zorgmedewerker in de onderwijszorggroepen en melden samen met ouders leerlingen aan bij onze school. Deze leerlingen komen voor een deel uit de KDC-groepen die toe lijken te zijn aan (deeltijd) onderwijs. Met Ipse de Bruggen en de gemeente Delft hebben we aan de Borneostraat 2A te Delft een Kinder Dag Centrum (KDC) de Regenboog in onze eigen SO-vestiging kunnen plaatsen. KDC de Regenboog is een school voorbereidende groep. Op deze manier kunnen we deze doelgroep de beste onderwijszorg kwaliteit bieden.

Hoe wij intern het kwaliteitsbeleid hebben vormgegeven en uitvoeren op de Herman Broeren locatie Delft is te lezen in het beleidsdocument kwaliteitszorg 2022.

Kwaliteitscultuur

Het bestuur handelt volgens de code van goed bestuur en legt uit wanneer zij daarvan afwijkt. Deze handelwijze leidt tot een integere en transparante organisatiecultuur. Ieder werkt vanuit zijn eigen rol aan de versterking van de onderwijskwaliteit. Het bestuur zorgt voor bekwaam en bevoegd personeel op alle scholen en maakt mogelijk dat het personeel haar bekwaamheid onderhoudt. De schoolleiding en het team werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren houden daarbij rekening met de gestelde bekwaamheidseisen en beroepsprofielen en behaalde resultaten bij leerlingen. Zij krijgen daartoe voldoende gelegenheid (zie het werkverdelingsplan).

Het bestuur en de locaties hebben tegenspraak georganiseerd. Dit gebeurt in ieder geval door het intern toezicht en de MR te betrekken bij beleids- en besluitvorming. Het bestuur brengt jaarlijks in het bestuursverslag van de jaarverantwoording verslag uit over haar doelen en de resultaten die zij behaalt. De locaties brengen twee keer per jaar in het jaarplan verslag uit over haar doelen en de resultaten die zij behalen. Zij doen dit op toegankelijke wijze, onder meer door publicatie van de jaarverantwoording en het jaarplan te publiceren op de website. Het bestuur verantwoordt zich aan de intern toezichthouder. Het bestuur en de scholen verantwoorden zich aan de overheid en belanghebbenden. In de school- en collegegids worden de gerealiseerde doelstellingen gemeld. Tevens zijn daar overzichten te vinden met betrekking tot de opbrengsten n.a.v. het ontwikkelingsperspectief, de uitstroom en voor het VSO de diploma's.

Op basis van dit schoolplan wordt het jaarplan opgesteld. Dit plan met daarin de doelstellingen voor het betreffende schooljaar, wordt ter instemming voorgelegd aan de MR. Betrokkenheid van het team en mede-eigenaarschap staat aan de basis van het schoolontwikkelingsproces. Tijdens organisatiedagen en/of studiedagen worden doelen uit het jaarplan geagendeerd en indien nodig ontwikkelgroepen geformeerd. Tijdens het 4-wekelijks overleg tussen bestuur en directie worden de ontwikkelingen besproken. Aan het einde van het jaar worden de doelen geëvalueerd en indien nodig met aanpassingen en bijbehorende tijdsplanning meegenomen in het nieuwe jaarplan.

Binnen het managementteam worden alle ontwikkelingen vanuit alle geledingen gestroomlijnd en op elkaar afgestemd. Het managementteam bestaat uit de locatiedirecteur, de teamleiders (VSO, SO en Onderwijszorg). Doel van het managementoverleg is het beoordelen, evalueren, initiëren, meedenken, mee ontwikkelen van en reflecteren op het beleid van de locatie. Het managementteam geeft kaders en regelmatig een eerste aanzet tot de uitwerking van de beleidskeuzes. Daarnaast geeft het managementteam vorm aan de implementatietrajecten voor vernieuwings- en verandertrajecten.

De stijl van leidinggeven vraagt van de schoolleiding en teamleiders een open communicatieve houding, waarin ruime aandacht is voor leerlingen, teamleden en ouders, gericht op het zo optimaal mogelijk scheppen van voorwaarden om de doelen van de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege te realiseren. De Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege willen groeien naar een professionele organisatie waarbij medewerkers: weten wie waar verantwoordelijk voor is, medewerkers die zelf initiatief nemen, medewerkers die de professionele dialoog voeren over hun functioneren, de professionele dialoog voeren over de ontwikkeling van de leerlingen, de professionele dialoog voeren over de eigen ontwikkeling en ambities, de professionele dialoog voeren over hun toegevoegde waarde voor de organisatie, de professionele dialoog voeren over de samenwerking in de school en de inhoud. Zij voelen zich verbonden met de organisatie, voelen zich (mede)eigenaar van de locatie en voelen zich verantwoordelijk voor hun afdeling en maken gebruik van elkaars expertise. Het professioneel statuut van de Herman Broerenstichting sluit hierbij aan.

De Herman Broerenstichting heeft deskundige en betrokken medewerkers. Ze hebben passie voor de doelgroep. Door de doelen en verbeterpunten van de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege te koppelen aan de kwaliteiten van onze medewerkers (zie het strategisch beleidsplan)

kunnen we ervoor zorgen dat de teamleden prestaties leveren die bijdragen aan het realiseren van de schooldoelen waardoor de kwaliteit van het onderwijs verbetert. Binnen het integraal personeelsbeleid maken we gebruik van instrumenten als de gesprekkencyclus, het peerreview en de vaardigheidsmeter.

Mede in het kader van schoolontwikkeling is De Herman Broerenstichting lid van de Sectorraad GO. De PO-Raad behartigt de belangen van het gehele primair onderwijs. De Sectorraad GO richt zich specifiek op onze doelgroep. De Sectorraad GO is een vereniging van scholen voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs en wil een stuwende, vernieuwende, professionele en betrokken kracht zijn voor scholen, al hun medewerkers en hun leerlingen. heeft een ondersteunend scholingsaanbod op het gebied van Kwaliteit met Zorg.

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

In het SOP legt het bestuur vast welke ondersteuning de school en het college kan bieden. Via de medezeggenschapsraad (MR) hebben ouders en teamleden adviesrecht op het SOP. Het SOP wordt jaarlijks geëvalueerd, indien nodig bijgesteld, en vastgesteld en is te vinden op onze website.

Zelfevaluatie

Elke twee jaar meten wij onze basiskwaliteit. Hiervoor gebruiken wij het waarderingskader van de Inspectie van het Onderwijs. Op basis van de analyse en evaluatie van de opbrengsten krijgen we tussentijds zicht op de kwaliteit van ons onderwijs en kunnen we eventueel aspecten bijstellen m.b.t. doelen, prioriteiten, aanbod, begeleiding en scholing. De opbrengsten worden gedeeld met het hele team, bestuur en MR.

Tevredenheidsonderzoeken

Jaarlijks meten wij met behulp van Qschool (V)SO+ de tevredenheid van onze ZML-leerlingen. Ook meten wij hiermee de sociale veiligheid van onze leerlingen. Voor onze onderwijzorggroepen gebruiken we hiervoor het instrument Sociaal-emotionele ontwikkeling IQ 35 tot 70 van CITO.

Elke drie jaar meten wij via een extern onderzoeksbureau de tevredenheid en de sociale veiligheid van onze medewerkers.

Elke drie jaar meten wij via een extern onderzoeksbureau de tevredenheid van onze ouders.

Leerlingenraad

Op het Herman Broerencollege is een leerlingenraad actief. In de leerlingenraad zitten leerlingen uit alle groepen. Elke groep kiest één leerling. De leerlingen bespreken thema's die leven in de groep en van invloed zijn op de gehele schoolorganisatie (te denken valt aan : 'de veilige school', buitenterrein, schoolregels, onderwijsproces). Hierbij wordt ook aangegeven dat de desbetreffende leerling een vertegenwoordiger is van een bepaalde groep en onderwerpen uit de groep laat agenderen in de leerlingenraad en verslag uitbrengt aan in de groep. Daarnaast kunnen leerlingen door de directie om advies gevraagd worden over bepaalde beleidsonderwerpen (bijvoorbeeld internetgebruik, pleinregels enz.).

9.2 AMBITIES OPBRENGSTEN EN KWALITEIT

Op de Herman Broerenstichting vragen onze leerlingen om specifieke en persoonlijke aandacht. Dit vraagt van ons om de ontwikkelingen van onze leerlingen goed te monitoren, in een professionele dialoog te bespreken en ons steeds af te vragen wat de informatie die we hebben betekent voor morgen. Dit leggen we goed uit naar onze omgeving, onze interne toezichthouders, de stakeholders, de samenwerkingspartners en de onderwijsinspectie.

In het strategisch beleidsplan 2022-2026 is als koersuitspraak opgenomen: 'Wij blijven gaan voor kwaliteit!'.

In 2026 hebben we het volgende bereikt:

1. De opbrengsten op individueel, groeps- en schoolniveau worden eenduidig in een format gepresenteerd, begrijpelijk voor alle partners.
2. De interne bespreking van de opbrengsten leidt tot een evaluatie en analyse op individueel, groeps- en schoolniveau waaruit interventies volgen om de opbrengsten in de volgende periode positief te beïnvloeden.
3. De resultaten van ons onderwijs worden door ons en de inspectie als voldoende beoordeeld.

Ambities opbrengsten en kwaliteit		
ONDERWERP	AMBITIE	TIJDPAD
Opbrengsten	De resultaten zijn conform wat je van onze leerlingen mag verwachten zoals beschreven in hun OPP.	2023-2027
Bestendinging	75% van de uitgestroomde leerlingen in het SO en VSO zitten na twee jaar nog op hun uitstroombestemming (uitgezonderd leerlingen die naar het entree MBO zijn gegaan)	2023-2027
Resultaten	De resultaten van ons onderwijs en begeleiding worden door de locatie en de inspectie als goed beoordeeld.	2024
Kwaliteitskaarten en ambitiekaarten	We gaan werken met kwaliteitskaarten en ambitiekaarten die in het laatste jaar van deze beleidsperiode geïmplementeerd zijn. Komend schooljaar maken we een plan en uitwerking om dit te verwezenlijken.	2023-2024

10 MIDDELEN

10.1 ONZE MIDDELEN

De Herman Broerenstichting is een gezonde organisatie, met een goede financiële basis. Onze begroting is sluitend en wordt nageleefd. Wij zetten zoveel mogelijk middelen in ten behoeve van het primaire proces

Lumpsumfinanciering

De bestuurder is eindverantwoordelijk voor de effectieve besteding van de middelen. Het financieel beleid is erop gericht om de continuïteit van de totale organisatie te waarborgen en de optimale randvoorwaarden te creëren om de gestelde doelen uit het strategisch beleidsplan van de stichting en het schoolplan van de school te realiseren. Daarnaast is het beleid er ook op gericht dat er doelmatig en rechtmatig met de beschikbare middelen omgegaan wordt.

Alle lumpsumgelden (bekostiging) worden bovenschools beheerd. De bekostiging wordt berekend over een kalenderjaar en is gebaseerd op de 't-1 systematiek'. Dit houdt in dat de bekostiging berekend wordt op het leerlingaantal op 1 februari van één jaar eerder.

De bestuurder zorgt in samenspraak met de directie voor een deugdelijke verdeling van de gelden over de scholen. De leerlingaantallen vormen de basis voor de bekostiging en zijn leidend voor de berekening van de benodigde formatie en toekenning van middelen.

Externe en interne geldstromen

Naast lumpsumgelden van het rijk ontvangt de school ook gelden van samenwerkingsverbanden in de vorm van bijvoorbeeld basisondersteuning, specifieke subsidies en arrangementen. De school verantwoordt zich over de deugdelijke besteding van de gelden via verantwoordingsrapportages van de samenwerkingsverbanden.

De ouderraad zoekt voor speciale activiteiten aanvullende geldmiddelen in de vorm van subsidies en giften. Het gaat dan om extra geld voor kamp, schoolreisje, vieringen enzovoorts.

Aan de ouders van de leerlingen wordt jaarlijks een vrijwillige bijdrage gevraagd waaruit we de kosten van bijzondere festiviteiten, vieringen, de schoolreizen en het kamp bekostigen. Het beheer van de ouderbijdrage is in handen van de ouderraad. Buiten de ouderbijdragen vragen we geen andere financiële bijdragen aan de ouders. De leerlingen waarvan de ouders de ouderbijdrage niet hebben betaald kunnen deelnemen aan alle activiteiten (de ouderbijdrage is immers vrijwillig).

Financieel beleid

Elk schooljaar presenteert de medewerker financiën van het bestuur de financiële situatie van de stichting en de locatie. Op basis daarvan kunnen er acties uitgezet worden en/of afspraken worden gemaakt.

Huisvesting

Op dit moment is het SO gevestigd aan de Borneostraat 2A te Delft. Dit is tot heden een tijdelijke voorziening. Het is de bedoeling dat wij t.z.t. weer terug gaan naar onze vestiging aan de Clara van Sparwoudestraat 6 zodra alle werkzaamheden klaar zijn. Daar direct naast wordt door de gemeente een nieuwe school met woningen gebouwd. Zodra dit klaar is zal de huidige school worden afgebroken en zal daar een zwembad, sporthal en parkeergarage met woningen worden gebouwd. Tevens zal het plein voor de school autoluw worden gemaakt met parkeergelegenheid voor de taxibusjes, een directieparkeerplaats en speeltoestellen. Er is een dusdanige hoge belangstelling voor ons SO en OZG dat wij t.z.t. onderzoek zullen doen en/of het gesprek aan zullen gaan met de gemeente of wij kunnen uitbreiden in faciliteiten zodat wij tegemoet kunnen komen aan de vraag vanuit de regio.

Speel -en bewegingsplein VSO

In de planning is opgenomen dat in de zomer van 2024 het speel -en bewegingsplein van het VSO vernieuwd zal worden. Hierbij zullen er nieuwe speel -en bewegingstoestellen aangeschaft worden waaronder een voetbal/basketbalkooi. I.v.m. de bouw van de sporthal, zwembad, garage en huizen tegenover onze school zou het kunnen dat we dit moeten uitstellen omdat het speel-en bewegingsplein gebruikt moet gaan worden voor het taxivervoer van onze leerlingen. Daarom staat het gepland voor de langere termijn.

Sponsorbeleid

Het beleid ten aanzien van sponsoring volgt in alle opzichten het meest actuele convenant 'Scholen voor primair en voortgezet onderwijs en sponsoring'. Voor meer informatie zie onze website.

10.2 AMBITIES MIDDELEN

Ambities middelen		
ONDERWERP	AMBITIE	TIJDPAD
Literatuur Ten bate van professionalisering en verdieping personeel	Vergroten van ons aanbod literatuur m.b.t. onderwijsmethodiek voor ZMLK/ EMB, gedrag, problematiek en syndromen, ontwikkelingsleeftijden, traumasensitief lesgeven en culturele diversiteit binnen het speciaal (voortgezet) onderwijs.	2023-2025
Speel-en bewegingstoestellen op het plein voor het VSO	Speel -en bewegingstoestellen op het schoolplein zodat de leerlingen uit het VSO aan verschillende doelen kunnen werken op motorisch gebied, doelen op het gebied van de prikkelverwerking, alsmede doelen met betrekking tot de sociale en emotionele ontwikkeling en de mondelinge taalvaardigheid.	2023-2027
Uitbreiding met leskisten 'De Vreedzame School'.	Versterken en uitbreiding van het aanbod voor de sociale en emotionele vorming.	2023-2024
Aanschaf van kisten ZEDEMO incl. training.	Door vergroting van het aanbod binnen de methode ZEDEO de werknemersvaardigheden binnen de leerlijn Voorbereiding op dagbesteding en arbeid vergroten, alsmede het versterken van de sociale en emotionele ontwikkeling (samenwerken) en het ontwikkelen van de mondelinge taalvaardigheid (o.a. begrijpend luisteren, hulp vragen). Een teamtraining aan het VSO maakt hier tevens deel van uit.	2023-2024
Bibliotheek Opzet bibliotheek met (prenten)boeken OZG's en SO	Het leesaanbod op niveau (technisch lezen en de belevingswereld) binnen school vergroten, waardoor er op laagdrempeliger wijze en meer passend bij de doelgroep kan worden gelezen in leesboeken en om het niveau van het technisch lezen en de woordenschat te vergroten/ op niveau te houden en het leesplezier en de leeservaring te vergroten.	2024-2026
Uitbreiding van faciliteiten	I.v.m. de zeer grote lijst met leerlingen die belangstelling hebben in onze school onderzoeken of wij kunnen blijven op onze huidige SO-locatie aan de Borneostraat en zodra onze vestiging aan de Clara van Sparwoudestraat 6 weer in gebruik genomen kan worden deze erbij betrekken om vele extra leerlingen te kunnen plaatsen. Tevens onderzoeken of de gymnastieklessen t.z.t. kunnen plaatsvinden in de sporthal zodat wij onze huidige gymzaal met kleedkamers kunnen verbouwen naar klaslokalen en andere benodigde ruimtes/kantoren.	2025-2027

11 PARTNERS

11.1 ONZE PARTNERS

Ouders

Ouderbetrokkenheid is een landelijk thema; hoe zorgen we ervoor dat ouders actief betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kind? En hoe maakt de school gebruik van expertise van ouders? De komende jaren investeren wij in maximale betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van hun kind, ons beleid en de activiteiten van de school.

Partners en continuïteit

Expertise is gekoppeld aan personen, kennis ook. Wisseling van bestuurders, directie en personeel kan ervoor zorgen dat zorgvuldig opgebouwde (samenwerking relaties veranderen. De komende jaren gaan wij de continuïteit van de samenwerkingsrelaties met onze (keten-)partners: Ipse De Bruggen, samenwerkingsverbanden, gemeente(s), Logopediepraktijk Blokhuis, Kinderfysiotherapie Delft, Stichting Groev, jeugdgezondheidszorg Delft waarborgen, evenals de samenwerking met andere partners zoals: De ZMLK-scholen in de regio, (medisch) kinderdagverblijven, MEE, het Centrum voor Jeugd en Gezin, praktijkleerplekken en stageplaatsen. Het doel is gespecialiseerd onderwijs en ondersteuning voor onze leerlingen beschikbaar te houden.

Maatschappij en buurt

Het voedingsgebied van onze scholen is groot, waardoor er geen directe verbinding is met de buurt waarin de school staat. Onze ambitie is onze leerlingen in verbinding te brengen met de maatschappij en andersom; wij gaan op zoek naar mogelijkheden de wijk te betrekken bij het onderwijs. Dat gebeurt op verschillende manieren die passen bij de school en de wijk en is afgestemd op de specifieke leerlingenpopulatie.

11.2 AMBITIES PARTNERS

Onze leerlingen verdienen het dat we goed en intensief samenwerken met hun ouders. Het is belangrijk dat we op één lijn zitten, we duidelijke afspraken maken en verwachtingen uitspreken. De Herman Broerenstichting werkt samen met de samenwerkingsverbanden, met onderwijs- en zorgpartners en met gemeenten. Hoe beter de samenwerking is, hoe meer kansen en mogelijkheden wij kunnen creëren voor onze leerlingen.

In het strategisch beleidsplan 2022-2026 is als koersuitspraak opgenomen: 'We doen het samen'.

In 2026 hebben we het volgende bereikt:

1. We voeren de dialoog met ouders over afspraken, haalbare doelen en realistische verwachtingen. Hierbij zoeken we actief naar manieren om met ouders in gesprek te komen.
2. We communiceren naar ouders in een voor ouders begrijpbare taal.
3. De samenwerking met de zorginstellingen en de inzet van de zorgmedewerkers voor onze onderwijszorggroepen is behouden en kostendekkend.
4. We voeren de dialoog met samenwerkingsverbanden en gemeenten en pakken zo de regie op toekomstige ontwikkelingen.
5. We gaan in gesprek met de Pabo's om het speciaal onderwijs meer bekendheid te geven in de opleiding.

Ambities partners		
ONDERWERP	AMBITIE	TIJDPAD
Communicatie met ouders/verzorgers	Ouders/verzorgers worden goed ingelicht over de verschillen tussen het SO en VSO	2023-2024
Betrokkenheid en samenwerking met ouders/verzorgers	De betrokkenheid en samenwerking vergroten bij het maken en vaststellen van het OntwikkelingsPerspectiefPlan (OPP).	2023-2024
Doorstroom/uitstroom van de leerlingen	Ouders/verzorgers zijn goed op de hoogte over de uitstroombmogelijkheden gericht op dagbesteding of (beschutte) arbeid en hebben een reëel beeld van de mogelijkheden en uitstroombestemming van hun kind.	2023-2025
Planning	Wij streven ernaar om ruim van te voren diverse speciale dagen en activiteiten te hebben gepland en kenbaar te hebben gemaakt zodat ouders hier rekening mee kunnen houden.	2023 - 2027
PR	We gaan in gesprek met de Pabo's om het speciaal onderwijs meer bekendheid te geven met als doel stagiaires aan te trekken, gastlessen te kunnen geven en zo het speciaal onderwijs aantrekkelijk te maken voor de leerkrachten van de toekomst.	2024-2025

Waarborgen continuïteit met partners	Het MT en coördinator arbeidstoeleiding onderhouden structureel de contacten met partners en externen om zo het gespecialiseerd onderwijs en de ondersteuning voor onze leerlingen beschikbaar te houden.	2023-2027
Maatschappij en buurt	Het MT en coördinator arbeidstoeleiding gaan op zoek naar mogelijkheden de wijk te betrekken bij het onderwijs. Dat gebeurt op verschillende manieren die passen bij de school en de wijk en is afgestemd op de specifieke leerlingenpopulatie (o.a. praktijkleerplekken en stageplaatsen).	2023-2025

12 BIJLAGE 1 – KOERSUITSPRAKEN STRATEGISCH BELEIDSPLAN

De Herman Broerenschool is een van de scholen die vallen onder de Herman Broerenstichting. Het bestuur en de managementteams van de Herman Broerenstichting hebben de volgende koersuitspraken vastgesteld:

Leerlingen boeien en laten bloeien

Onze leerlingen hebben heel wat in hun mars. Bij de Herman Broerenstichting maken we dat zichtbaar. Door uit te gaan van hoge maar reële verwachtingen en vertrouwen te hebben in onze leerlingen, kunnen zij groeien, blijven zij geboeid en komen ze tot bloei.

Medewerkers boeien en laten groeien

Om het beste uit onze leerlingen te halen, halen we het beste uit onszelf. De Herman Broerenstichting heeft aandacht en zorg voor de medewerkers. Duidelijkheid in de taken en verantwoordelijkheden, inzetten van expertise en specialismes, het voeren van de professionele dialoog, het blijven verbeteren en ontwikkelen en het samen verantwoordelijk zijn voor de school, maakt dat onze medewerkers geboeid blijven, groeien en tot bloei komen.

We doen het samen

Onze leerlingen verdienen het dat we goed en intensief samenwerken met hun ouders. Het is belangrijk dat we op één lijn zitten, we duidelijke afspraken maken en verwachtingen uitspreken. De Herman Broerenstichting werkt samen met de samenwerkingsverbanden, met onderwijs- en zorgpartners en met gemeenten. Hoe beter de samenwerking is, hoe meer kansen en mogelijkheden wij kunnen creëren voor onze leerlingen.

Wij blijven gaan voor kwaliteit!

Op de Herman Broerenstichting vragen onze leerlingen om specifieke en persoonlijke aandacht. Dit vraagt van ons om de ontwikkelingen van onze leerlingen goed te monitoren, in een professionele dialoog te bespreken en ons steeds af te vragen wat de informatie die we hebben betekent voor morgen. Dit leggen we goed uit naar onze omgeving, onze interne toezichthouders, de stakeholders, de samenwerkingspartners en de onderwijsinspectie.

13 BIJLAGE 2 – LEERSTOFAANBOD SO

Ontwikkelingsgebieden	Leerroutes	Kenmerken van ons aanbod
Mondelinge taal	alle	Doelen CED, volgens streefplanning Wekelijks is er groepslogopedie in 3 niveau en wordt deze les één keer herhaald in de week door de leraar. Dagelijks wordt er een les gegeven waarin de doelen van mondelinge taal worden aangeboden en ingeoeffend Logopedische materialen, Suus en Luuk, praatplaten, wereld oriënterend materiaal, prentenboeken, ontwikkelingsmateriaal, gynzy,
Schriftelijke taal	alle	Doelen CED, volgens streefplanning We bieden het lezen aan volgens ons leesbeleid. Voorbereidende leesvoorwaarden, de methode "Lezen moet je doen", de methode Veilig leren lezen. De methode "Taal in blokjes", en de spellingsmethode "STAAL" Jaarlijks nemen we de ZML taal cito toets af. Jaarlijks nemen we AVI en DMT af bij leerlingen die functioneren op CED niveau 7
Rekenen	alle	Doelen CED, volgens streefplanning -getalbegrip en bewerkingen -tijd, klok, kalender, agenda -meten/ wegen -geld Met sprongen vooruit Rekenboog oefeningen/ lessen Gynzy Ontwikkelingsmateriaal We nemen de ZML rekenen af eenmaal per jaar en vanaf CED niv 8 ook de reguliere cito rekenen en wiskunde
Sociaal-emotionele ontw.	alle	Doelen CED, volgens streefplanning Jaarlijkse meting SEO-instrument Cito leerlingen met IQ 35-70 Aanpak volgens De Vreedzame school Aanpak volgens Dosen Leerkrachtengedrag De Vreedzame school Lessen De Vreedzame School Begeleid spel; gezelschapsspellen, buitenspel, leskisten gemaakt nav van de blokken van Vreedzaam met onder andere prentenboeken
Leren Leren	alle	Doelen CED, volgens streefplanning In elke groep hangt een poster waarin een aantal doelen centraal staan voor een week of twee. Zo wordt er visueel ondersteunt met een beloningssysteem op groepsniveau aan de doelen gewerkt. Tevens wordt er tijdens andere lessen bijvoorbeeld rekenen of een knutselles ook instructie gegeven aan doelen van leren leren.
Wereld Oriëntatie (AK.GS. AK. VK)	alle	Doelen CED volgens vast gesteld aanbod. Er wordt thematisch gewerkt met materialen uit de natuur en naaste omgeving (verkeerslessen)/ ontwikkelingsmaterialen, Jeugdjournaal (SO groen en blauw)
Burgerschap	alle	Lessen De Vreedzame School Incidentele thematische lessen Seksuele voorlichting/ seksuele weerbaarheid/omgaan met relaties/ omgaan met vriendschappen/ sociale media Lessen zelfredzaamheid/ persoonlijke verzorging

		<p>Jaarlijks onderzoek B&T leerlingtevredenheid/leelingveiligheid</p> <p>-Vreedzame school -kriebels in je buik - prentenboeken -Vreedzame kriebels --Werkboek Seksuele voorlichting voor jongeren met autisme.</p>
Gymnastiek	alle	<p>Doelen CED, volgens vastgesteld aanbod. We hebben een vakleerkracht die onze speelzaal, de gymzaal en het plein gebruikt om de leerlingen te laten bewegen, vaardigheden oefent, spelvormen aanbiedt.</p>

14 BIJLAGE 3 - LEERSTOFAANBOD ONDERWIJZORGGROEPEN (EMB)

Ontwikkelingsgebieden	Leerroutes	Kenmerken van ons aanbod
Lichamelijk welzijn	Activiteitengerichte dagbesteding (met intensieve ondersteuning)	<p>Doelen CED/Plancius, volgens streefplanning De Vreedzame School en lessen RIS Er wordt afwisselend per klas gebruik gemaakt van een ei-stoel Snoezelruimte wordt ingezet. BIM wordt ingezet om alertheid te vergroten. Er is een aparte ruimte waar leerlingen tot rust kunnen komen. Wekelijks wordt er kinderyoga aangeboden. Eetplan (gezonde voeding) LACCS methoden Gymnastiek</p>
Alertheid	Activiteitengerichte dagbesteding (met intensieve ondersteuning)	<p>Doelen CED/Plancius, volgens streefplanning. Via BIM methode worden leerlingen alerter. Ei-stoel om overprikkeling te verminderen en focus te bevorderen. Gericht op sensorische informatieverwerking. Om verstoorde prikkelverwerking te verbeteren. Bewegend leren door middel van parcours, de Tovertafel en de active Floor. Muziek Snoezelruimte</p>
Contact	Activiteitengerichte dagbesteding (met intensieve ondersteuning)	<p>Doelen CED/Plancius, volgens streefplanning De Vreedzame School en lessen RIS Afname CITO-SEO Dagelijks zitten leerlingen in een kring en communiceren op hun niveau met elkaar. LACCS methoden</p>
Communicatie	Activiteitengerichte dagbesteding (met intensieve ondersteuning)	<p>Doelen CED/Plancius, volgens streefplanning. Gebarentaal Pictogrammen Fysiotherapie Logopedie TEACCH-methodiek</p>

		LACCS methoden Muziekles
Stimulerende tijdsbesteding	Activiteitengerichte dagbesteding (met intensieve ondersteuning)	Doelen CED/Plancius, volgens streefplanning. Bezoek aan de markt. Contact met dieren op de kinderboerderij. LACCS methoden Zedemo, arbeidsbakken, één taak dozen en spelbegeleiding
Gymnastiek	Activiteitengerichte dagbesteding (met intensieve ondersteuning)	Doelen CED/Plancius, volgens streefplanning. Er is een vakleerkracht die onze gymzaal en het schoolplein gebruikt om de leerlingen te laten bewegen, vaardigheden oefent en spelvormen aanbiedt. Tevens wordt er gebruikt gemaakt van een trampoline

15 BIJLAGE 3 – LEERSTOFAANBOD VSO

Ontwikkelingsgebieden	Leerroutes	Kenmerken van ons aanbod
Mondelinge taal	(beschutte) Arbeid Dagbesteding	Doelen CED, volgens streefplanning Dagelijkse oefening op mondelinge taal/ sociale routines/ begrijpend luisteren dagopening, kringgesprekken, stagegesprekken, jeugdjournaal bespreken, presentaties, Werken aan!
Schriftelijke taal	(beschutte) Arbeid Dagbesteding	Doelen CED, volgens streefplanning Spelling en schrijfp opdrachten; praktische/ contextgebonden opdrachten; (sollicitatie)brief/ persoonlijke gegevens/ lijsten/ stappenplannen Vrij lezen Leeslessen Therese Koop Praktische en contextgebonden lezen; brieven/ recepten/ krantenartikel/ nieuwsberichten Methodeschrijven Werken aan! Spelling in de lift Nieuwsbegrip 7/49 Bibliotheekboeken/ strips Leesboeken Eenvoudig lezen (diverse series) Leeshulpjes Kerndoelentrainer begrijpend lezen
Rekenen	(beschutte) Arbeid Dagbesteding	Doelen CED, volgens streefplanning -getalbegrip en bewerkingen -tijd, klok, kalender, agenda -meten/ wegen -geld Rekenboek oefeningen Werken aan! Stenvert LDO-mappen Maatwerk Met Sprongen Vooruit Ambrasoft Gynzy Ontwikkelingsmateriaal
Sociaal-emotionele ontw.	(beschutte) Arbeid Dagbesteding	Doelen CED, volgens streefplanning Jaarlijkse meting SEO-instrument Cito leerlingen met IQ 35-70 Aanpak volgens De Vreedzame school Aanpak volgens Dosen Leerkrachtengedrag De Vreedzame school Lessen De Vreedzame School Begeleid spel; gezelschapsspellen, buitenspel

Vorbereitung op dagbesteding en (beschutte) Arbeit (VDA)	(beschutte) Arbeit Dagbesteding	Doelen CED, volgens streefplanning Werken met arbeidsbakken (zie beleidsstuk) Werken met industriewerk (zie beleidsstuk) Werken met ZEDEMO-materiaal (zie beleidsstuk) Verschillende individuele taken in de groep en/of de school, volgens een weekrooster: afwas, uitdelen, etc. Jong Leren Edu-desk praktische vaardigheden in beeld Pro werkkaarten Techniektorens Arbeidsbakken aanwezig industriewerk/ arbeidsbakken ZEDEMOKisten/ arbeidsbakken De Vreedzame School/ aanpak volgens Interne stage PVO vanaf PG: -Groen/tuinieren -Administratie -Koken -Huishoudkunde/ dienstverlening -Techniek/ handvaardigheid
Wereld Oriëntatie (AK.GS. NA)	(beschutte) Arbeit Dagbesteding	Doelen CED Jeugdjournaal/lessen aardrijkskunde/ geschiedenis/ verkeer - School tv - Klokhuis - School op seef - verkeerseducatiefijn VVN
Burgerschap	(beschutte) Arbeit Dagbesteding	Lessen De Vreedzame School Incidentele thematische lessen Seksuele voorlichting/ seksuele weerbaarheid/omgaan met relaties/ omgaan met vriendschappen/ sociale media Lessen zelfredzaamheid/ persoonlijke verzorging Jaarlijks onderzoek B&T leerlingtevredenheid/ leelingveiligheid -Vreedzame school -kriebels in je buik -dokter Corrie -Liefdesplein -Praten over Seks -Werkboek Seksuele voorlichting voor jongeren met autisme.
Gymnastiek	(beschutte) Arbeit Dagbesteding	Doelen CED

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)
00PZ00 en 00PZ02 - Herman Broerencollege
voor ZML SO en VSO (00PZ00)
2023-2024

Inhoudsopgave

- 1 Inleiding**
- 2 Onze school & passend onderwijs**
  - 2.1 Algemene gegevens
  - 2.2 Visie
  - 2.3 Onderwijs en ondersteuning
- 3 Ondersteuningsmogelijkheden van onze school**
  - 3.1 Deskundigheid
  - 3.2 Voorzieningen
  - 3.3 Onderwijsaanbod
  - 3.4 Fysieke ruimten
  - 3.5 Protocollen
  - 3.6 Leerkrachtvaardigheden
- 4 Organisatie van de ondersteuning**
  - 4.1 Ondersteuningsroute binnen de school
  - 4.2 Samenwerking met kern- en ketenpartners
- 5 Bijlage**

Inleiding

Passend onderwijs

Alle kinderen verdienen een passende plek in het onderwijs. Zij hebben recht op onderwijs dat hen uitdaagt en rekening houdt met hun behoeften. Kinderen gaan, als het kan, naar het regulier onderwijs. Soms is er speciaal onderwijs nodig voor leerlingen die dáár het best op hun plek zijn. Zo worden ze zo goed mogelijk voorbereid op een vervolgopleiding en op een plek in de samenleving.

Voor leerlingen die dat nodig hebben, werkt de school samen met organisaties die in en rond de thuissituatie jeugdhulp bieden.

Inhoud van dit document

Deze rapportage beschrijft de visie op ondersteuning van de school, de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt om passend onderwijs te verzorgen en de ontwikkeldoelen die de school zichzelf stelt. Daarmee heeft dit document ook een functie voor het samenwerkingsverband, en voor ouders.

Rol samenwerkingsverband en school

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen, hebben scholen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. In deze samenwerkingsverbanden werken het regulier en het speciaal onderwijs samen. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. Ook maakt het samenwerkingsverband afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met jeugdhulpverlening.

Ouders melden hun kind aan bij de school van hun keuze en de school kijkt welke ondersteuning het kind nodig heeft en wat de mogelijkheden van de school zijn. Deze rapportage kan ouders een handvat bieden in de keuze van een school doordat het een beeld geeft van de ondersteuning die de school aan hun kind zou kunnen bieden. Of de school voor hun kind de juiste plek is zal altijd uit een individueel gesprek over de behoeften van het kind blijken. Dit hangt namelijk niet alleen af van de aanwezige ondersteuning, maar ook van de specifieke capaciteiten en de ondersteuningsbehoeften van het kind.

Totstandkoming van dit document

Dit document is tot stand gekomen op basis van een online vragenlijst. De school heeft geformuleerd welke ondersteuning mogelijk is, vanuit welke visie en met welke doelen.

Onze school & passend onderwijs

Algemene gegevens

Gegeven	Antwoord
Invuldatum	Juni 2023
Naam van onze school	00PZ00 en 00PZ02 - Herman Broerencollege voor ZML SO en VSO
Onderwijstype	(Voortgezet) Speciaal Onderwijs (V)SO
Naam van ons schoolbestuur	Herman Broerenstichting
Naam samenwerkingsverbanden	Samenwerkingsverbanden: PPO Delflanden en VO Delflanden De locatie Delft neemt vrijwillig deel aan de samenwerkingsverbanden: SPPOH (BAO, Haaglanden) en Zuid Holland West (VO, Haaglanden)
Onderwijssoorten	Moeilijk lerend/matig begaafd Zeer moeilijk lerend/zwak begaafd Lager dan zeer moeilijk lerend / EMB ZML

Visie

Ons onderwijsconcept

Contextueel en Begeleid ontdekkend leren

Toelichting op onderwijsconcept

Contextueel leren is leren in een reële context; het plaatsen van de leeractiviteit in een herkenbare, levensechte en betekenisvolle omgeving. Leerlingen leren makkelijker wanneer de theorie en de praktijk aan elkaar gekoppeld zijn. Hierbij moet niet alleen gedacht worden aan een context binnen het schoolgebouw, maar juist ook aan dat wat de omgeving kan bieden. Er is ruimte voor eigen leerstijl en tempo.

Begeleid ontdekkend leren biedt leerlingen een stappenplan voor de denkvaardigheden: een plan maken voordat je begint, volgen en bijsturen als je bezig bent en terugkijken als je de taak hebt afgerond.

Uitgaande van een doorgaande lijn, is de ontwikkeling van de leerlingen op de Herman Broerenschool gericht op een optimale aansluiting op het Herman Broerencollege. Dit betekent dat naast de cognitieve ontwikkeling ook nadrukkelijk aandacht is voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en de ontwikkeling op het gebied van 'leren leren'.

Als einddoel stelt het Herman Broerencollege zich de leerlingen onderwijs te bieden, gericht op de thema's werken, wonen, vrije tijd en burgerschap, dat hen optimaal laat ontwikkelen voor een succesvolle uitstroom naar een voor hem of haar passende plek.

In ons samenwerkingsverband wordt geen leerling buitengesloten en is ruimte voor diversiteit. Onze scholen maken ontwikkeling van leerlingen mogelijk door het bieden van kwalitatief hoogwaardig onderwijs, waar leerlingen met en van elkaar kunnen leren. De ondersteuningsbehoeften van de leerling staan daarbij centraal. Onze scholen en onze partners in de zorg zijn gezamenlijk verantwoordelijkheid voor een ononderbroken ontwikkelingsproces voor alle leerlingen en dragen zorg voor een dekkende ondersteuningsstructuur, met ruimte voor maatwerk waardoor geen leerling tussen wal en schip kan vallen en elke leerling een perspectief heeft op een passende dagbesteding, een passende plek op de arbeidsmarkt of passend vervolgonderwijs.

Onze visie op passend onderwijs

Wij vinden dat elk kind recht heeft op goed en passend onderwijs. Alle leerlingen dienen een plek te krijgen op een school/college die past bij hun mogelijkheden, kwaliteiten en talenten en zo veel mogelijk nabij thuis. Voor ons type onderwijs hebben de verschillende samenwerkingsverbanden criteria vastgesteld wanneer een leerling voor plaatsing op onze school/college in aanmerking komt. Wanneer leerlingen voldoen aan de criteria, krijgen zij een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) van het samenwerkingsverband. Het verkrijgen van een TLV is voorwaarde om te kunnen worden ingeschreven op school. Voor plaatsing in een onderwijszorggroep is een TLV categorie hoog een vereiste.

Als een leerling bij ons is geplaatst wordt er binnen 6 weken een Ontwikkelingsperspectief (OP) gemaakt en besproken met de ouders. In het OP wordt een beschrijving van de leerling gegeven, wat de bevorderende en de belemmerende factoren zijn in de ontwikkeling van de leerling, welke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften daaruit naar voren komen en volgens welke leerroutes de leerling naar het uiteindelijke uitstroomprofiel gebracht wordt.

Onderwijs en ondersteuning

Kenmerkend voor onze leerlingen

De Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege bieden onderwijs aan leerlingen met een IQ tot 70. In het algemeen spreken we dan over leerlingen met een verstandelijke beperking. Soms is er sprake van een hoger IQ en heeft de leerling baat bij ZML-onderwijs doordat er sprake is van problemen in de sociaal-emotionele ontwikkeling en/of gedragsproblematiek. De bovenliggende problematiek bij de leerlingen dient echter altijd de leerproblematiek te zijn. Dit betekent dat de sociaal-emotionele problematiek invloed heeft op de leerprestaties en dat langdurige overvraging en frustratie de oorzaak zijn van bijkomstige gedragsproblemen. Bij deze leerlingen is nadrukkelijk de verwachting dat door lagere eisen te stellen met betrekking tot de cognitieve ontwikkeling, de gedragsproblemen zullen verminderen.

Naast de verstandelijke beperking hebben veel leerlingen complexere stoornissen. Op school kennen we onder anderen:

- Ernstig Meervoudig Beperkte leerlingen (EMB, $IQ \leq 35$).
- Leerlingen met een stoornis binnen het autistisch spectrum (ASS).
- Leerlingen met aandachtstekortstoornis (ADHD).
- Leerlingen die bekend zijn met verschillende syndromen, zoals het syndroom van Down, fragiele X-syndroom, Prader Willie syndroom, Williams syndroom, 22Q11 syndroom, Wiedemann Steinersyndroom, Kabuki syndroom, Smith Magenis syndroom.

In algemene zin hebben wij, op grond van de kenmerken van de leerlingen, de volgende aandachtspunten: extra aandacht voor mondelinge taal, extra aandacht voor de sociale en emotionele ontwikkeling en extra aandacht voor 'leren leren'/voorbereiding op dagbesteding en (beschutte) arbeid.

Sterke punten in onze ondersteuning

Leerlingen op de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege hebben vaak specifieke onderwijs-, en ondersteuningsbehoeften. De Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege stelt zich als opdracht hier aan tegemoet te komen.

Het onderwijs aan de leerlingen wordt verzorgd door een team flexibele, gemotiveerde en gespecialiseerde leraren. Zij worden ondersteund door kundige en breed inzetbare onderwijsassistenten. De Commissie van begeleiding, bestaande uit de locatiedirecteur, de teamleiders, de aan de school verbonden Orthopedagoog, de psychologisch assistent, de schoolarts en de schoolmaatschappelijk werker, staan dicht op het team en de leerlingen. Zo kan de zorg voor de leerlingen goed worden gemonitord en kan er snel worden geschakeld wanneer dit nodig blijkt.

Er wordt gewerkt op basis van een ontwikkelingsperspectief, waarin de bevorderende en de belemmerende factoren in kaart worden gebracht en de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften worden geïnventariseerd. Het onderwijs is sturend; op basis van de leerroutes en de uitstroombestemming worden doelen gesteld volgens een streefplanning.

De ontwikkeling van de leerlingen wordt op een betekenisvolle context gerealiseerd.

Onderwijs en ondersteuning zijn gericht op het ontwikkelen van zelfstandigheid, zelfredzaamheid en voorbereidend op de toekomst; wonen, werken en vrije tijd.

Wij gaan uit van wat wél kan.

Wij benaderen de leerlingen positief.

Wij stemmen af op het ontwikkelingsniveau en het cognitieve niveau van de leerling.

Er is aandacht voor de sociale en emotionele ontwikkeling van de leerlingen.

Er is aandacht voor de prikkelverwerking van leerlingen.

Er is een gespecialiseerde afdeling binnen zowel het SO als het VSO voor leerlingen met een ernstig meervoudige beperking (EMB). Wij noemen deze groepen onderwijszorggroepen (OZG)

De Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege zijn Vreedzame Scholen. De scholen beschouwen de klas en de school als leefgemeenschap, waarin leerlingen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen. En waarin leerlingen leren wat het betekent om een 'democratisch burger' te zijn: open staan voor en kunnen overbruggen van verschillen tussen mensen, een bijdrage leveren aan het algemeen belang en actief verantwoordelijk willen zijn voor de gemeenschap. Daarmee bieden we de leerlingen perspectief: ze ervaren dat het uitmaakt dat ze er zijn en dat ze er 'toe doen'.

Grenzen aan onze ondersteuning

Bij de leerlingen op de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege geldt dat de verstandelijke beperking van de leerling de bovenstaande problematiek is. Wanneer een andere problematiek bovenstaand is, zal een andere vorm van onderwijs meer passend zijn.

Voor plaatsing op de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege wordt verwacht dat de leerling intrinsieke motivatie heeft om schoolse activiteiten te kunnen volgen. Verder moet de leerling voldoen aan basale onderwijsvaardigheden als een instructie kunnen opvolgen; kunnen functioneren binnen een groep, langere tijd kunnen blijven zitten, omgaan met overgangsmomenten, werken met begeleiding op afstand en voldoende emotieregulatie bezitten. Soms heeft een leerling gedurende een korte periode een individuele begeleider nodig om te helpen deze schoolse vaardigheden aan te leren. Dergelijke individuele ambulante begeleiding dient van korte duur te zijn; enkele weken tot maanden. Wanneer de leerling langere tijd of de gehele schooltijd hulp nodig heeft bij de basale onderwijsvaardigheden van individuele begeleiding, is de leerling nog niet toe aan school en kan de leerling niet op de Herman Broerenschool of het Herman Broerencollege geplaatst worden.

Gezien de kwetsbare doelgroep en de lage sociale en emotionele ontwikkeling en redzaamheid van veel van de leerlingen, kunnen wij leerlingen die fysieke of verbale agressie tonen richting andere leerlingen of begeleiders geen plaats bieden. Fysieke en verbale agressie veroorzaken gevoelens van angst en onbegrip en daarmee een onveilig gevoel voor de andere leerlingen. Slechts wanneer de Commissie van Begeleiding op basis van dossierinformatie, gesprekken en eventuele observaties overtuigd is dat de vertoonde gedragsproblemen voortkomen uit overvraging, wordt toelating overwogen.

Op de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege is onvoldoende expertise aanwezig om complexe medische handelingen uit te voeren. Wanneer medische handelingen op school noodzakelijk zijn, zal in overleg met ouders of wettelijk vertegenwoordiger voorafgaand aan eventuele inschrijving van de leerling overlegd moeten worden wat haalbaar is. Hierbij valt onder andere te denken aan het toedienen van injecties, maar ook wanneer er zich ernstige medische situaties voor kunnen doen waarbij levensreddende handelingen worden gevraagd. De Commissie van Begeleiding geeft op basis van de beschikbare informatie een advies over de haalbaarheid van het uitvoeren van medische handelingen op school.

Wanneer een leerling aangepast meubilair nodig heeft, zal met ouders of wettelijk vertegenwoordiger voorafgaand aan eventuele inschrijving overlegd moeten worden hoe de bekostiging van het meubilair geregeld zal worden.

Onze ambities en ontwikkeldoelen voor de ondersteuning

Om nog beter aan te sluiten bij de behoeften van de leerlingen hebben de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege ontwikkeldoelen gesteld voor de komende periode.

De problematiek van de doelgroep verschuift de laatste jaren. Er zijn meer leerlingen met meer complex gedrag. De school heeft hier een ambitieus veiligheidsplan voor opgesteld. Voor leerlingen wordt via dit plan verduidelijkt welk gedrag van hen wordt verwacht en de leraren krijgen handvatten het gewenste gedrag aan te leren en waar nodig corrigerend op te treden. Voor de komende 4 schooljaren gaan we ons als team richten om culturele diversiteit, traumasensitief onderwijs en woordenschatonderwijs zo ver als mogelijk gekoppeld aan Nederlands als tweede taal (NT2). De didactische vaardigheden van de leraren en onderwijsassistenten zijn versterkt. Om dit te bereiken hebben we afgelopen jaren teamtrainingen gehad van het programma Teach Like a Champion. Deze methodiek maakt leraren nog meer bewust van hun eigen kwaliteiten en laat hen deze uitbouwen om van goede leraren nog betere leraren te maken. We gaan de volgende periodes dit programma borgen en verdiepen. Overkoepelend bij deze beide ontwikkeldoelen is de theorie van professor A. Došen over de ontwikkelingsleeftijden bij leerlingen met een verstandelijke beperking. Door rekening te houden met de ontwikkelingsleeftijd van de leerlingen, naast de kalenderleeftijd, kunnen leerlingen beter op niveau worden aangesproken, zowel op het gebied van het gedrag als op het gebied van leren. Onze onderwijszorgafdeling zal de komende 4 schooljaren een implementatieproces doormaken m.b.t. het programma van LACCS (Lichamelijk welzijn, alertheid, contact, communicatie en een stimulerende tijdsbesteding). Dit is naar onze mening 'het' programma om te voorzien in de onderwijszorgbehoeften van deze groep leerlingen met een ernstig meervoudige beperking (EMB) zodat zij zo zelfstandig en zo zelfredzaam mogelijk in de maatschappij mee kunnen doen. Tenslotte biedt de school meer leerlingen onderwijs die problemen ervaren binnen de taal-spraakontwikkeling (TOS). De school zet daarom meer in op visuele ondersteuning van de gesproken taal via gebaren en pictogrammen

Deze paragraaf beschrijft welke ondersteuning wij bieden aan al onze leerlingen, en welke ondersteuning wij bieden aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben

Ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen

Deze paragraaf beschrijft in welke ondersteuningsbehoeften onze school wil voorzien.

Auditieve / communicatieve ondersteuningsbehoefte(n)
Taalontwikkelingsstoornis (TOS)
Spraakontwikkelingsstoornis
Communicatieve beperking met Autisme Spectrum Stoornis (ASS)
Slechthorend/gehoorproblemen
Slechthorend met meervoudige beperking

Cognitieve ondersteuningsbehoefte(n)
Moeilijk lerend/matig begaafd
Zeer moeilijk lerend/zwak begaafd
Lager dan zeer moeilijk lerend / EMB

Toelichting ondersteuning

Doordat veel leerlingen van de doelgroep zeer moeilijk lerend behoefte hebben aan visuele ondersteuning via gebarenondersteuning en het gebruik van pictogrammen, kan in bepaalde gevallen voldaan worden aan de ondersteuningsbehoefte van leerlingen met gehoorproblemen en TOS.

Ondersteuningsmogelijkheden van onze school

Onze school heeft diverse ondersteuningsmogelijkheden beschikbaar voor onze leerlingen. In paragraaf 3.1 tot en met 3.3 zijn overzichten weergegeven van de aanwezige ondersteuning.

Legenda

Op de school aanwezig

Centraal beschikbaar voor de school via het bestuur

Centraal beschikbaar voor de school via samenwerkingsverband of derden

Deskundigheid

Binnen ons schoolteam zijn voor verschillende functies (taak)uren toegewezen om ondersteuning aan onze leerlingen te bieden en tegemoet te komen aan hun specifieke onderwijsbehoeften. Deze zijn hieronder weergegeven.

De onderstaande lijst toont de deskundigheden die ingezet kunnen worden voor leerlingen die hier behoefte aan hebben.

Deskundige	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Aandacht functionaris huiselijk geweld			
Autisme-specialist/ anti-coach			
Begeleider passend onderwijs			
Decaan / loopbaanbegeleider			
Docent-coach minder begaafde leerlingen			
Expert op het gebied van LZ/LG			
Expert op het gebied van minder- en laagbegaafdheid			
Expert op het gebied van NT-2			
Expert op het gebied van psychische- en gedragsproblematiek			
Gedragsspecialist			
Logopedist			
Ondersteuningscoördinator			
Orthopedagoog			
Vertrouwenspersoon			

Anders, namelijk	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Aandachtsfunctionaris			
Schoolmaatschappelijk werk			
Zintuigelijke informatieverwerking			
Jeugdarts			
Gedragwetenschapper SWV			
specialisten vanuit Expertiseteam cluster 3 en 4			
specialisten vanuit Expertiseteam NT-2			
specialisten vanuit Expertisegroep HB/dubbel bijzonder voor HAVO/VWO			
kernpartners vanuit de jeugdzorg			

Toelichting deskundigheid

Een deel van de leraren hebben de masteropleiding Special Educational Needs gevolgd. Alle nieuwe collega's volgen een inscholingprogramma samengesteld door de Herman Broerenstichting. Deze sluit aan op onze populatie, organisatie en kwaliteitseisen.

Aan de school zijn een jeugdarts, een orthopedagoog, een schoolmaatschappelijk werker en een logopedist verbonden. Er is intensieve samenwerking met de jeugdarts.

De school kent een relatief groot aantal aandachtfunctionarissen, omdat de leerlingen een kwetsbare groep vormen met betrekking tot mishandeling en misbruik.

Voor elk van de afdelingen van de school (SO, VSO en Onderwijszorg) is een teamleider met als taak intern begeleider/ zorgcoördinator aangesteld.

Via beeldcoachtrajecten worden leraren en assistenten gestimuleerd via een oplossingsgerichte aanpak de communicatie, de instructie en het klassenmanagement te verbeteren.

Binnen de school is een externe praktijk voor fysiotherapie/ SI-therapie en een externe praktijk voor logopedie gevestigd, waarmee intensief kan worden samengewerkt.

Voorzieningen

De onderstaande lijst toont de voorzieningen die beschikbaar zijn voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Deze voorzieningen zijn veelal gericht op groepen leerlingen met een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte.

Voorziening	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Begeleiding in kleine groepjes			
Kleine klas			
Tussenvoorziening (OPDC of rebound)			

Anders, namelijk	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Onderwijzorggroepen (EMB)			
Tussenvoorziening OPDC (reguliere, herstelgerichte en maatwerktrajecten)			
verlengde onderbouw Pro/VMBO			
kleine klas HAVO/VWO voor leerlingen met internaliserende problematiek			
trajecten op maat (TOM-klassen) VSO-cluster 4			

Onderwijsaanbod

De onderstaande lijst toont het onderwijsaanbod dat beschikbaar is voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Het onderwijsaanbod betreft hier een methodiek en/of aanpak die is geïntegreerd in het onderwijsprogramma en de leerlijnen van de school, of geïntegreerd kan worden na constatering van een ondersteuningsbehoefte van een leerling.

Onderwijsaanbod	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Aanbod dyslexie			
Aanbod executieve functies			
Aanbod sociaal emotionele ontwikkeling			
Aanbod spraak/taal			
Aanbod studievaardigheden, plannen/organiseren of leren leren			
Aanbod versterken sociaal-emotionele ontwikkeling en welzijn			
Aanbod versterken sociale vaardigheden en de weerbaarheid			
Preventief signaleren op leerontwikkeling			
Preventief signaleren op sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag			
Preventieve signalering van leer-, opgroei-, opvoedproblemen			Click or tap here to enter text.
Vakgerichte ondersteuning			

Anders, namelijk	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Aanbod op seksuele ontwikkeling en relaties			
Ondersteunende lees- en spelling software (Kurzweil)			
Ondersteunende groepsgewijze leerlingentrainingen in overleg met BPO-ers SWV			
Ondersteunende groepsgewijze trainingen in preventief sociaal jeugd domein in overleg met JGZ			

Toelichting onderwijsaanbod

SO:

De leerlingen binnen het SO volgen onderwijs volgens de kerndoelen van het ZML, die zijn aangepast volgens het wettelijk kader van het ministerie van OCW. Om bij het lesaanbod de juiste keuzes te maken gebruiken wij de leerlijnen voor het ZML van het Centrum Educatieve Dienst (CED).

Hiermee willen we een optimale ontplooiing van de leerlingen bewerkstelligen om ze voor te bereiden op een actieve deelname aan de maatschappij op de gebieden wonen, werken, burgerschap en vrije tijd.

Wij bereiken dit door in het SO veel aandacht te besteden aan:

Cognitieve vorming, zoals bijvoorbeeld bij de leerlijnen begrijpend lezen, mondelinge taal, geld rekenen, rekenen en schriftelijke taal.

Sociaal-emotionele vorming en creatieve vorming, zoals bijvoorbeeld bij de leerlijnen beeldende vorming, muziek en bewegen en dramatische vorming.

Motorische vorming, zoals bijvoorbeeld bij de leerlijnen motorische ontwikkeling, bewegingsonderwijs en zwemmen.

VSO Brugklassen: 12 t/m 14 jaar

Voor onze leerlingen is het van belang dat wat zij leren voor hen betekenis heeft. Dit wordt gerealiseerd door de cognitieve vakken te geven binnen een thema en/of door deze te verbinden met situaties uit de dagelijkse praktijk. Zo oefenen leerlingen bijvoorbeeld met schriftelijke taal en rekenen door een boodschappenlijstje te maken en boodschappen te doen en af te rekenen. Uitgangspunt bij het lesaanbod is dat het de leerlingen voorbereidt op hun toekomst, gericht op wonen, werken, vrije tijd en burgerschap.

VSO Praktijkgroepen: 14 t/m 16 jaar

De ontwikkeling van de leerling wordt nog meer verlegd naar het toekomstperspectief, gericht op werken en wonen. Het lesaanbod van de leerling is nog meer toegespitst op de vraag 'wat heb jij nodig om je in de toekomst staande te houden in de maatschappij?'

De cognitieve ontwikkeling wordt met name ingezet in de contextuele setting (praktijk), voorbereiding op dagbesteding en/of arbeid. Het aanbod van de lessen verhoudt zich met de contextuele wereld van de leerling, gericht op wonen, werken, vrije tijd en burgerschap. Bij leerlingen vanaf 15,5 jaar wordt een arbeidsinteressesettest afgenomen. Bij uitstroom wordt het transitiedocument meegegeven.

VSO Eindgroepen: 16 tot uiterlijk 20 jaar

De ontwikkeling van de leerling is met name gericht op zijn toekomstperspectief, zoals in gezamenlijkheid beschreven in het transitiedocument. De leerling en ouders zijn hierbij een belangrijke partner. De leerling werkt aan zijn/haar toekomstperspectief op het gebied van wonen, werken, vrije tijd en burgerschap. De leerling volgt praktijkvakken passend bij zijn mogelijkheden voor de toekomst. Leerlingen werken daarnaast in groepen op niveau van de uitstroombestemming aan thema's als stage, maatschappelijke ontwikkelingen, wonen en ICT en leren daarnaast van elkaar en van elkaars ervaringen.

Onderwijs-zorggroepen (SO en VSO): 4 tot uiterlijk 20 jaar

De leerlingen in de onderwijs-zorggroepen werken volgens het vastgestelde EMB-beleid. De leerlingen werken volgens een vast dag- en weekritme met vaste begeleiding, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. In de onderwijs-zorggroepen zijn tevens zorgmedewerkers actief om de leerlingen extra te ondersteunen met vaardigheden op het gebied van Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen (ADL).

Uitstroom

Leerlingen stromen van het VSO uit naar dagbesteding of arbeid. Enkele leerlingen stromen door naar een andere vorm van onderwijs, zoals de praktijkschool of het MBO. Het aanbod is afgestemd op de uiteindelijke uitstroombestemming binnen 5 verschillende uitstroomprofielen.

Profiel 1 en 2 werken toe naar activiteitengerichte dagbesteding. De dagbestedingsplek biedt ontspannende activiteiten. Soms biedt de dagbestedingsplek ook wat meer arbeidsmatige activiteiten aan.

Profiel 3 werkt toe naar uitstroom binnen arbeidsmatige dagbesteding. De leerlingen moeten opdrachten uitvoeren, waar bepaalde kwaliteitseisen aan zijn verbonden. Bij dagbesteding is altijd begeleiding aanwezig die, wanneer nodig, de leerling kan bijsturen of helpen.

Profiel 4A werkt toe naar beschutte arbeid. Beschutte arbeid wordt veelal aangeboden via de gemeente. Er is veel begeleiding of aanpassing bij de werkplek. Er is altijd begeleiding oproepbaar, maar staat op afstand.

Profiel 4B werkt toe naar arbeid binnen een regulier bedrijf. De leerlingen krijgen voor de uitstroom een loonwaarde meting en het bedrijf waar de leerling gaat werken wordt gesubsidieerd. De leerling heeft in principe geen begeleiding nodig bij het uitvoeren van de werkzaamheden. Leerlingen moeten in grote mate zelfstandig kunnen werken, zelfredzaam zijn en sterke sociale vaardigheden bezitten.

Profiel 5 werkt toe naar doorstroom naar een andere vorm van onderwijs, zoals praktijkonderwijs of een Entree-opleiding van het MBO.

Fysieke ruimten

Verder zijn onderstaande fysieke ruimten binnen onze school aanwezig om aan specifieke ondersteuningsbehoefte tegemoet te komen. Het gaat ook om de aanpassingen in onze school die fysieke toegankelijkheid en daarmee deelname aan het onderwijs voor leerlingen met een fysieke beperking mogelijk maken.

Fysieke ruimten
Prikkelarme werkplek of stilteruimte
Ruimte voor één op één begeleiding
Ruimte voor een time-out
Verzorgingsruimte

Anders, namelijk ...
Praktijklokalen/-voorzieningen keuken
Praktijklokalen/-voorzieningen tuin(kas)

Protocollen

De onderstaande lijst toont de protocollen die we binnen onze school gebruiken. Het betreft handelingsrichtlijnen waarmee onze school voorbereid is om snel te kunnen handelen in voorkomende gevallen.

Protocol	Status
Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	Actief toegepast
Protocol anti-pestten	Actief toegepast
Protocol rouw en overlijden	Actief toegepast
Protocol schorsen en verwijderen	Actief toegepast

Anders, namelijk ..	Status
Protocol ongewenste intimiteiten Protocol logopedische screening Protocol weglopen leerlingen	Actief toegepast

Beleidsdocument Kwaliteit

Beleidsdocument Pedagogisch klimaat & Conflict hantering

Toelichting protocollen

De Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege hanteren een groot aantal protocollen en beleidsdocumenten om de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen te optimaliseren. De verschillende documenten worden regelmatig en systematisch aangepast aan de actualiteit.

Leerkrachtvaardigheden

De onderstaande lijst toont de leerkrachtvaardigheden op onze school. Het betreft een zelfoordeel van de school op de indicatoren voor handelingsgericht werken (HGW). Handelingsgericht werken is een methodische aanpak voor het bepalen en organiseren van de ondersteuning die een leerling nodig heeft. De mate waarin een school handelingsgericht werken realiseert, bepaalt mede in hoeverre de school passend onderwijs aan een leerling kan bieden.

De percentages in de eerste tabel zijn een optelling van de scores op de individuele indicatoren. In de tweede tabel zijn de scores per indicator weergegeven.

Legenda vaardigheden

#	Aantal indicatoren
Z	Zeer zwak
O	Onvoldoende
V	Voldoende
G	Goed

Leerkrachtvaardigheden	#	Z	O	V	G
Handelingsgericht werken	14	0 %	0 %	21 %	79 %

Indicator HGW	Score
Onze leraren verkennen en benoemen concreet de onderwijsbehoeften van leerlingen (o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen).	Goed
Onze leraren reflecteren op de samenhang tussen leerling, leraar, groep en stof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen.	Goed
Onze leraren reflecteren op het eigen handelen en het effect daarvan op het gedrag van leerlingen, ouders, collega's.	Goed
Onze leraren zijn zich bewust van de grote invloed die zij op de ontwikkeling van hun leerlingen hebben.	Goed
Onze leraren maken (eigen) keuzes in aanbod en aanpak om passend te arrangeren op onderwijsbehoeften.	Goed
Onze leraren gaan in hun houding en gedrag nadrukkelijk uit van wat wel kan (ondanks belemmeringen).	Goed
Onze leraren creëren eigenaarschap van het leerproces bij hun leerlingen.	Goed
Onze leraren werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse en het bedenken en uitvoeren van de aanpak.	Goed
Onze leraren geven vorm aan het onderwijs op basis van SMART-doelen op korte en langere termijn (in plaats van een vastgestelde methodiek).	Voldoende
Onze leraren werken planmatig en cyclisch aan de leer- en ontwikkeldoelen voor de groep, subgroepjes en mogelijk individuele leerlingen.	Goed
Onze leraren evalueren systematisch en periodiek hun leer- en ontwikkeldoelen en stellen deze indien nodig bij.	Goed
Onze onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor iedereen duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer.	Goed

Onze leraren doen actief aan collectieve reflectie op de keuzes en het eigen handelen en dat van collega's.	Voldoende
Onze leraren kunnen reflecties inzichtelijk maken met een door de school gekozen instrumentarium.	Voldoende

Toelichting HGW

Het onderwijs op de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege is zo ingericht dat onze leerlingen in de toekomst zo zelfstandig mogelijk in de maatschappij kunnen functioneren, gericht op wonen, werken, vrije tijd en burgerschap. Op de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege werken wij planmatig en doelgericht met aandacht voor de verschillen tussen leerlingen en hun specifieke onderwijsbehoeften. Het uitgangspunt is om de mogelijkheden van de leerlingen optimaal te ontwikkelen en te vergroten.

Uitgaande van een doorgaande lijn, is de ontwikkeling van de leerlingen op de Herman Broerenschool gericht op een optimale aansluiting op het Herman Broerencollege. Dit betekent dat naast de cognitieve ontwikkeling ook nadrukkelijk aandacht is voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en de ontwikkeling op het gebied van 'leren leren'.

Op de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege werken teamleden die goed onderwijs (willen) geven aan alle leerlingen. De leraar creëert een veilige en krachtige leeromgeving voor de leerlingen die aan hem/haar zijn toegewezen. Er wordt gebruik gemaakt van de op schoolniveau afgesproken leermiddelen en didactische werkvormen. De opbrengsten op groeps- en schoolniveau worden eens per jaar geëvalueerd. Bij de evaluatie wordt gebruik gemaakt van de ontwikkelingsperspectieven, de leerstandaarden en de resultaten. Ons uitgangspunt is dat 75% van de doelen aan het eind van de schoolperiode zijn behaald. De evaluatie wordt gebruikt om ontwikkeldoelen te stellen die worden vastgelegd in het jaarplan.

Werkplannen

Halfjaarlijks worden werkplannen voor de leerlingen opgesteld, waarin de aangeboden doelen en de werkaanpak worden beschreven. Aan het einde van de periode worden de plannen en de resultaten geëvalueerd. Deze werkplannen maken deel uit van de handelingsgericht-werkencyclus.

Profielen

Elke leerling wordt aan de hand van het ontwikkelingsperspectief gekoppeld aan een profiel. Het profiel geeft de leerroute van de leerling weer. Het profiel geeft een duidelijk beeld van de doelen waar gedurende de schoolloopbaan aan gewerkt wordt. Een profiel verdeelt de minimaal te behalen doelen aan het einde van de schoolperiode in doelen over de onderwijsjaren. Het uitstroombrofiel wordt gebaseerd op de belangrijkste leergebieden (kerndoelen) van het onderwijs.

Rapportage

Tweemaal per jaar voert de leraar een voortgangsgesprek met ouders en wanneer mogelijk de leerling. Dit gebeurt op basis van de tussenevaluaties.

Ontwikkelingsperspectiefplan

Bij het ontwikkelingsperspectiefplan van een leerling brengt de school in beeld wat ze met de leerling wil bereiken. Wij doen dat op basis van alle relevante gegevens waar wij over beschikken. De school maakt daarmee inzichtelijk welke doelen ze op lange en middellange termijn nastreeft en er wordt aangegeven op welk niveau we verwachten dat een leerling uitstroomt aan het einde van de onderwijs periode. Het ontwikkelingsperspectief is niet bedoeld om de ontwikkeling van een leerling te volgen, maar om het onderwijsaanbod voor een leerling zo te plannen dat een leerling zich optimaal ontwikkelt. De school heeft hoge verwachtingen van alle leerlingen en dit staat in verband met de te verwachten leeropbrengsten. Wij handelen hierbij vanuit onze missie en visie. Jaarlijks zal aan de hand van de leerlingenbespreking geëvalueerd worden of het ontwikkelingsperspectiefplan aangescherpt moet worden, zodat doelgericht en planmatig onderwijs op maat gegeven kan worden. De evaluatie van het ontwikkelingsperspectiefplan vindt aan het einde van het schooljaar plaats. Bij aanpassingen aan de uitstroombestemming wordt de leerling besproken met de

commissie van begeleiding. Indien een leerling nieuw op school komt, wordt het ontwikkelingsperspectiefplan binnen 6 tot 8 weken na plaatsing opgesteld en besproken met de ouders.

Leerlingbespreking

Leerlingbespreking zorgen er mede voor dat de voortgang en continuïteit in de ontwikkeling van de leerling zoveel mogelijk worden gewaarborgd. Iedere leerling wordt minimaal twee keer per jaar besproken met de leraar en de teamleider. Indien er rondom de leerling hulpvragen zijn, wordt dit besproken met de teamleider en waar nodig in de Commissie van Begeleiding. Wanneer een leerling wordt besproken in de Commissie van Begeleiding, worden ouders hierbij uitgenodigd.

De HGW-cyclus is vastgelegd in een beleidsstuk dat door de leraren wordt gedragen en dat de kwaliteit van het onderwijs waarborgt.

Sinds het schooljaar 2021-2022 reikt het Herman Broerencollege een diploma uit aan de leerlingen die uitstromen en hebben voldaan aan de voorwaarden die zijn gesteld aan het behalen van het diploma en zijn vastgelegd in het examenreglement.

Organisatie van de ondersteuning

Om de gewenste ondersteuning te bieden aan onze leerlingen kennen we een ondersteuningsroute binnen onze school en werken we samen met externe organisaties.

Ondersteuningsroute binnen de school

Inrichting ondersteuningsroute

Binnen onze school gebeurt het vaker dan gemiddeld dat de ontwikkeling van een leerling 'niet van zelf' verloopt. Het is de opdracht van onze school de voorwaarden op die wijze te creëren, dat de ontwikkeling van de leerling, ondanks de belemmerende factoren, tóch zo optimaal als mogelijk verloopt. Om hier kaders voor te scheppen heeft de Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege een structuur van zorg om de leerlingen heen gebouwd.

Bij het constateren van stagnatie van de ontwikkeling op een gebied (cognitief, sociaal-emotioneel, gedragsmatig, ...) onderzoekt de leraar of aan de onderwijs-, en begeleidingsbehoeften volgens het Ontwikkelingsperspectief wordt voldaan. Ook wordt onderzocht of een aanpassing aan deze behoeften de ontwikkeling weer in gang kan zetten.

Het is belangrijk ouders op de hoogte te stellen van de zorgen. Uiteraard omdat zij op de hoogte dienen te zijn van de ontwikkelingen omtrent hun kind, maar ook omdat zij informatie kunnen verschaffen die waardevol kan blijken. Wellicht zijn er in de thuissituatie omstandigheden die doorspelen op school of wellicht kennen de ouders handvatten die binnen school nog onbekend waren.

Wanneer het de leraar niet lukt de ontwikkeling te stimuleren door aanpassingen te doen in de begeleiding van de leerling, wordt advies gevraagd aan collega's. Andere leraren en onderwijsassistenten hebben wellicht een andere visie op de leerling of andere ervaringen die een uitkomst kunnen bieden.

Wanneer voorgaande geen oplossing heeft geboden, kunnen de teamleider gevraagd worden te observeren en te adviseren.

Het kan uiteraard zijn, dat ook zij geen oplossingen kunnen bieden. In dat geval kan er, na consulatie bij de teamleider een beroep worden gedaan op de expertise van de aan de school verbonden deskundigen, in de Commissie van Begeleiding. Voor de aanmelding bij de CvB wordt een probleeminventarisatie ingevuld door de leraar.

De Commissie van Begeleiding (CvB) bestaat uit de locatiedirecteur (tevens voorzitter), de schoolmaatschappelijk werker, de aan de school verbonden orthopedagoog, de psychologisch assistent (tevens de secretaris van de CvB) en de aan de school verbonden jeugdarts. Wanneer gevraagd, kunnen andere disciplines, zoals de logopedist, de leraar en de teamleider aanschuiven (zie ook de notitie Commissie van Begeleiding).

De CvB komt één maal in de twee à drie weken bij elkaar. Voor de bijeenkomsten wordt door de psychologisch assistent een agenda opgesteld. Tijdens de besprekingen van de CvB komen verschillende aangemelde leerlingen aan bod. Ouders of wettelijk vertegenwoordigers worden voor deze besprekingen uitgenodigd en vooraf voorzien van de benodigde documenten door de psychologisch assistent. Ook worden observaties en verslagen besproken. Verschillende verslagen worden in principe eerst met ouders gedeeld, voordat deze in groter verband worden besproken. De CvB wordt door de intern begeleider geïnformeerd over de voortgang van individuele leerlingen en wordt geïnformeerd bij wijzigingen in uitstrooprofiel en wijzigingen in leerroute van de ontwikkelingsgebieden.

Om de ontwikkeling van de individuele leerlingen goed te kunnen volgen en snel te kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen komt één maal per week de kleine CvB bij elkaar. In deze bijeenkomsten bespreken de intern begeleiders de stand van zaken rondom de individuele leerlingen en mogelijke nieuwe aanmeldingen met de locatiedirecteur, de orthopedagoog en de psychologisch assistent en de schoolmaatschappelijk werker. De psychologisch assistent zorgt voor verslaglegging van de besprekingen.

Samenwerking met ouders bij de ondersteuning

Onze school werkt samen met ouders. De Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege zien de ouders als de belangrijkste partner in de ontwikkeling van de leerlingen.

De taak om ouders te betrekken bij de ondersteuning ligt bij de:

- Leraar / mentor
- Directie, team- of afdelingsleider
- Gedragsspecialist / orthopedagoog
- Schoolmaatschappelijk werker

Toelichting op de samenwerking met ouders

De Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege willen een school zijn waar ouders worden gezien als partner. De basis voor deze samenwerking is respect. De Herman Broerenschool en het Herman Broerencollege zien de ouders als de belangrijkste deskundigen op het gebied van hun kind: zij kennen hun kind het best en zijn daarmee de belangrijkste gesprekspartner. We willen een school zijn waar ouders terecht kunnen met hun zorgen en (hulp)vragen over de ontwikkeling van hun kind of pupil. De school probeert daar waar mogelijk te ondersteunen door gebruik te maken van de aanwezige expertise. Een belangrijke rol voor de school ligt in de begeleiding van ouders naar het mogelijke toekomstperspectief van hun kind/pupil. Door gebruik te maken van een ontwikkelingsprofiel en de rapportage wordt de ontwikkeling van de leerling inzichtelijk gemaakt, zodat in goed overleg met ouders en de betreffende leerling het juiste uitstroomprofiel kan worden vastgesteld.

Aanmeldproces

Wanneer een leerling wordt aangemeld bij onze school wordt altijd onderzocht wat zijn/haar extra onderwijs- en/of ondersteuningsbehoeften zijn voordat de leerling ingeschreven wordt op school.

Wanneer de school niet kan voldoen aan de onderwijs- en/of ondersteuningsbehoefte van een leerling wordt er gezocht naar een passende plek.

Bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften vindt warme overdracht plaats met de voorschoolse voorziening of de vorige school.

De verantwoordelijkheid voor het aanmeldproces ligt bij:

- de teamleider
- de (K)CVB
- de directie

Toelichting op het aanmeldproces

De Commissie van Begeleiding heeft een belangrijke rol in de toelatingsprocedure van leerlingen.

Belangstellende ouders hebben de mogelijkheid om een oriënterend gesprek te hebben met de teamleider en krijgen een rondleiding op school. Met ouders wordt de toelatingsprocedure en indien van toepassing de belangstellendenlijst besproken en informatie uitgewisseld om bij zicht op plaatsing tot een gedegen afweging te komen

Bij de wens van ouders hun kind op de Herman Broerenschool of het Herman Broerencollege geplaatst te zien, wordt ouders gevraagd actuele relevante dossiergegevens aan te leveren. Deze gegevens worden besproken in de kleine CvB. Wanneer medische informatie voorhanden is, wordt de schoolarts geïnformeerd en om advies gevraagd.

Vervolgens vindt er een observatie plaats op de huidige plek van de leerling door de aan de school verbonden orthopedagoog en/of teamleider. Naar aanleiding van de dossiergegevens en de observatie wordt in de kleine CvB besloten of de Herman Broerenschool/ college de leerling de juiste begeleiding,- en onderwijsbehoeften kan bieden. Het School Ondersteuning Profiel (SOP) geeft richting bij de afweging of de Herman Broerenschool een leerling de juiste begeleiding kan bieden.

De ouders/ wettelijk vertegenwoordiger zullen in samenwerking met de orthopedagogisch assistent van de school bij het desbetreffende samenwerkingsverband een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aanvragen.

Wanneer een leerling wordt doorverwezen vanuit een andere speciaal-onderwijsschool, vraagt die school de TLV aan.

Inschrijving vindt pas plaats, nadat de TLV is afgegeven, of wanneer het samenwerkingsverband heeft aangegeven dat de TLV met zekerheid zal worden afgegeven.

In uitzonderlijke gevallen kan de locatiedirecteur besluiten tot een proefperiode, zodat de leerling in de omgeving van het Herman Broeren geobserveerd kan worden, alvorens een besluit tot plaatsing wordt genomen. Ouders wordt dan nadrukkelijk verteld dat het in principe om een zeer uitvoerige observatie gaat en er dus niet automatisch tot plaatsing wordt overgegaan.

Samenwerking met kern- en ketenpartners

Onderwijssector

Onderstaande lijst laat zien met welke onderwijssectoren onze school samenwerkt.

Onderwijssector
Speciaal onderwijs (so)
Voortgezet speciaal onderwijs (vso)

Keten- / Kernpartner

Onderstaande lijst laat zien met welke partners onze school samenwerkt. Deze partnerorganisaties bieden gespecialiseerde ondersteuning of hulp in en rond de thuissituatie, voor opvoeding, gezondheid of veiligheid. Deze samenwerkingsrelaties bepalen mede in hoeverre de school in staat is om ondersteuning af te stemmen met overige hulp.

Keten-/kernpartner
Begeleider passend onderwijs van het SWV
Centrum Jeugd en gezin (CJG)
Club- en buurthuis
GGZ / Jeugd-GGZ
Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
Jeugdhulpverlening
Leerplichtambtenaar
Lokale overheid/gemeente
Schoolmaatschappelijk werk / gezinswerker

Andere keten-/kernpartners
Logopedie
Fysiotherapie
Ipse de Bruggen

Integraal aanbod
Onderwijs en paramedische zorg zijn geïntegreerd

Toelichting samenwerking

Binnen de school zijn een externe logopedistenpraktijk en externe praktijk voor fysiotherapie gevestigd. Hierdoor zijn er indien gewenst korte lijnen tussen de leraar en de paramedici. De therapieën kunnen onder schooltijd worden aangeboden.

Bijlage

Overzicht specialisten

In dit hoofdstuk vind je een overzicht van alle specialisten met de bijbehorende definitie die gehanteerd wordt in de vragenlijst van Perspectief op School.

Specialist	Definitie
Beeldcoach en/of video-interactie-begeleider	Een deskundige die is bedoeld om leraargedrag te verbeteren door middel van persoonlijke begeleiding of het bespreken van video opnamen.
Begeleider passend onderwijs	De begeleider passend onderwijs richt zich op het leerproces en de ondersteuningsvragen van leerlingen en leraren.
Dyscalculiespecialist	Een dyscalculiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyscalculie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Dyslexiespecialist	Een dyslexiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyslexie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Fysiek specialist (zoals motorisch remedial teacher)	Een deskundige die extra onderwijshulp verleent in het kader van de bewegingsopvoeding. Zij richten zich op de ontwikkeling van het bewegingsgedrag van het kind.
Gedrag / sociale vaardigheden specialist	Een sova-specialist is een deskundige die helpt in de ontwikkeling van vaardigheden die betrekking hebben op de omgang met anderen. Bij sociale vaardigheden horen onder andere: inzicht hebben in de ander, goed kunnen luisteren, aandacht hebben voor andermans gevoelens en conflicten oplossen.
Jonge kind specialist	Een deskundige die zich heeft gespecialiseerd in de ontwikkeling en behoeften van het jonge kind.
Logopedist	Een logopedist in het onderwijs is een paramedicus die preventie, zorg, training en advies biedt met betrekking tot de primaire mondfuncties (zuigen, slikken en kauwen), het gehoor, de stem, de taal en de spraak.
Meer- en hoogbegaafdheid specialist	Een deskundige in het begeleiden van leerlingen met een aanleg om tot uitzonderlijke prestaties te komen.
Minder- en laagbegaafdheid specialist	Een deskundige die zich bezig houdt met leerlingen die minder dan gemiddeld begaafd zijn.
NT2-specialist	Een specialist op het gebied van Nederlandse taalverwerving voor leerlingen met een anderstalige achtergrond.
Ondersteuningsadviseur / gedragswetenschapper	De ondersteuningsadviseur kenmerkt zich als een gedragswetenschapper met brede kennis van de school, die bijdraagt aan de ontwikkeling van leerlingen met gedragsproblemen. Zij coachen hierin vaak leraren, ambulante begeleiders en anderen. Veelal is dit een psycholoog of orthopedagoog.
Orthopedagoog	De orthopedagoog maakt voor mensen met ontwikkelings-, leer- en gedragsproblemen een behandel- en begeleidingsplan dat hun situatie kan verbeteren. Zodoende probeert de orthopedagoog ervoor te zorgen dat zij de hulp krijgen die het beste bij hun karakter en problemen aansluit, met als doel hun ontwikkeling te optimaliseren en hun participatiekansen te maximaliseren. Orthopedagogiek is dus een specialisatie in het wetenschappelijk onderwijs.
Psycholoog	Een psycholoog is een professioneel deskundige in de psychologie, de wetenschap die zich bezighoudt met het innerlijk leven (kennen, voelen en streven) en het gedrag van de mens.
Reken-/wiskunde-specialist	Een reken- en wiskundespecialist is een deskundige in het signaleren van reken- en wiskunde problemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Taal-/leesspecialist	Een taal- en leesspecialist is een deskundige in het signaleren van taal- en leesproblemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Interne begeleiding	Een deskundige die zich bezig houdt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.

Leerlingbegeleiding	Een deskundige die leerlingen met problemen bijstaat, adviseert of doorverwijst.
Remedial teaching	Een deskundige die hulp verleent aan leerlingen met leerproblemen of gedragsstoornissen (zoals faalangst).
Zorgcoördinatie	Een deskundige die zich bezig houdt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.